

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6



ชิตชนก โลกคำลือ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6



การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE ACADEMIC
ADMINISTRATION EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SPECIAL
EDUCATION BUREAU GROUP 6



An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ของ ชิตชนก โลกคำลือ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์นัฏ มโนการณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณกร พรประเสริฐ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ชิตชนก โลกคำลือ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณกร พรประเสริฐ
- คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม เป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีการ Stepwise จากผลวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.407 + 0.412(X_2) + 0.168(X_1) + 0.106(X_4)$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.674(Z_2) + 0.212(Z_1) + 0.090(Z_4)$.

Title: INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE ACADEMIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SPECIAL EDUCATION BUREAU GROUP 6

Author: Chitchanok Lokkhamlue, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2024

Advisor: Assistant Professor Wannakorn Phornprasert , Ph.D.

Keywords: Innovative Leadership, The Office of Special Education Bureau Group 6

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the innovative leadership of school administrators. 2) To study the effectiveness of academic management of educational institutions affiliated to the Office of Special Education Administration, Group 6 3) To study the relationship between innovative leadership of school administrators and the effectiveness of academic management of educational institutions affiliated to the Office of Special Education Administration. Group 6 4) To create an equation for predicting the innovative leadership of school administrators that affect the effectiveness of academic management of the group of educational institutions affiliated to the Office of Special Education Administration. Group 6: The sample group includes 265 educational personnel from the School of Special Education Administration, Group 6, the tool used as a questionnaire is a 5-level estimation measure, and the statistics used to analyze the data are percentage, mean, and standard deviation. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis using the stepwise method. 2) The effectiveness of academic management of the Educational Institutions affiliated to the Office of Special Education Administration, Group 6 in the overall is high, and 3) the innovative leadership of school administrators that affects the effectiveness of academic management of the Educational Institutions under the Office of Special Education Administration. Group 6 has 3 aspects: creativity, teamwork and participation, and creating an organizational atmosphere of innovative learning. Statistically significant at the level of .01 is written as a forecast equation in the form of a raw score $\hat{Y} = 1.407 + 0.412(X_2) + 0.168(X_1) + 0.106(X_4)$ and a forecast equation in the form of a standard score $\hat{Z} = 0.674(Z_{x2}) + 0.212(Z_{x1}) + 0.090(Z_{x4})$.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยพะเยา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่หลากหลาย และมีประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ให้การอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และได้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องจนมีความถูกต้อง และสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ประธานเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษากลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ที่ได้เมตตาเป็นพื้นที่ศึกษาอำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน จนทำให้การศึกษາสามารถดำเนินการผ่านพ้นไปด้วยดี

ขอระลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนทำให้ข้าพเจ้าเกิดสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถ มีความมานะ พยายามมีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ นานาในการศึกษาครั้งนี้ จนทำให้กระบวนการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ชิตชนก โลกคำลือ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา	33
ข้อมูลเฉพาะของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	60

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	69
ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	76
ตอนที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	84
ตอนที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ กลุ่ม 6	86
บทที่ 5 บทสรุป	89
สรุปผลการวิจัย	89
อภิปรายผลการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	117
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	125
ภาคผนวก ฉ เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	126
ประวัติผู้วิจัย.....	127



สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	21
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	40
ตาราง 3 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ($n = 265$)	68
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวม	69
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม	70
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	71
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	72
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม	73
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการบริหารความเสี่ยง	75
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวม	76

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา.....	77
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	78
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	80
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน	81
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการนิเทศการศึกษา	82
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	83
ตาราง 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	84
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปรประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์	85
ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ Multicollinearity	86
ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Enter Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่ม สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6.....	86
ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ	

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6	87
--	----



สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6..... 59



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ นับเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทสามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ประเทศไทย กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสำคัญทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด กระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร รวมถึงความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)” จึงถูกกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยกย่องคุณภาพ ชีวิตของประชาชน และสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้กับเศรษฐกิจไทยบนเวทีโลก ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนานวัตกรรมใหม่และยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการไทย ให้มีขีดความสามารถสอดคล้องกับบริบทโลกยุคใหม่ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาดังกล่าวไม่ได้ละทิ้ง รากเหง้าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และจุดเด่นด้านทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ แต่กลับนำจุดแข็ง เหล่านี้มาต่อยอดและผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างอัตลักษณ์ ให้กับสินค้าและบริการของไทย ภายใต้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย สภาพแวดล้อม ทางธุรกิจที่เอื้อต่อการแข่งขัน และการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายสุดท้าย ของยุทธศาสตร์ชาติ คือการทำให้ประเทศไทยเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ความเหลื่อมล้ำลดลง และสามารถแข่งขันได้อย่างสง่างามในเวที (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อบุคลากรในองค์กร และยังเป็นศูนย์กลางของแต่ละกลุ่มหรือหน่วยงานก็คือ ผู้นำขององค์กรต่าง ๆ ภาวะผู้นำจึงเป็น สิ่งที่มีความสำคัญและเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ

ที่จะช่วยขับเคลื่อนการศึกษาให้พัฒนาเป็นไปตามกลไก แนวทางการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ในยุคปัจจุบันซึ่งเน้นในเรื่องของนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถพัฒนา การศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาและเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเปลี่ยนแปลง ด้านกลยุทธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจและกลไก การมีส่วนร่วมของชุมชน พร้อมนำประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการศึกษาเทคโนโลยี แห่งอนาคตยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา ด้านการศึกษาพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ คือ พัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการ พัฒนาให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในการจัดการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง เข้าใจภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเชิงนวัตกรรมสามารถเรียนรู้ ทักษะใหม่ ๆ ที่จะพัฒนานตนเองให้เป็นผู้บริหารเชิงนวัตกรรมที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์ มาเปลี่ยนเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 63-64) ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นการประยุกต์ใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ประสิทธิผล โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการ สร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563), วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563), นพรัตน์ มูลศรีแก้ว (2563), ปุญญพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564), ศิริพร พงษ์เนตร (2564), สมพงษ์ เชือกพรหม (2564), ศิริพร พรหมสียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), รัชนิดา การิรัตน์ (2564), อรุณี สุวรรณศรี (2564), พิชญวิสา จันทพิมพ์ (2565), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่โลกกำลังเผชิญ กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน การมีผู้นำที่สามารถปรับตัวและนำพานวัตกรรมมาใช้ ในการบริหารสถานศึกษาได้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและตอบสนองต่อ ความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเผชิญกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลง ในอนาคตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยมีเป้าหมายหลักในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เต็มที่ การบริหารงานวิชาการครอบคลุมถึงการมีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดการ กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) กัลยาณี ศิริวงษ์ชัย (2560) ไทพนา ป้อมหิน (2562) ศิวพร ละหารเพชร (2562) ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562) เศรษฐพงศ์ นันถิวงศ์ (2563) ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) อรุณี สุวรรณศรี (2564) และชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) การพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเป็นอีกหนึ่งหน้าที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ โดยการพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รวมถึงการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต ซึ่งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้ผลักดันนโยบาย ระยะเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยหนึ่งในนโยบายและจุดเน้นสำคัญ กล่าวคือ การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งด้านโอกาส ความเท่าเทียม และคุณภาพนโยบาย นี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและสมรรถภาพของครูผ่านการใช้เทคโนโลยี รวมถึงการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นการสอนและการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ในการบริหารจัดการของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ (SET), ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Caper) และระบบ E-School เป็นต้น และได้ทำการขยายผลสู่โรงเรียนในสังกัด โดยการจัดตั้งโรงเรียนต้นแบบและคณะดำเนินงานเผยแพร่ระบบบริหารภายใน ที่ช่วยลดภาระงานลดเอกสาร ปรับเป็น การดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์ สามารถประเมินผลและนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานได้สะดวก รวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษ สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความยากลำบากทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือภูมิลาเนาที่ห่างไกลจากการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โรงเรียนเหล่านี้มีวัตถุประสงค์หลัก ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้สามารถเติบโตและพัฒนา ตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีความซับซ้อนและท้าทาย เนื่องจากต้องรับมือกับความหลากหลายของนักเรียน รวมถึงการจัดการทรัพยากรที่จำกัด การนำเอา นวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการบริการ เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนได้รับการดูแลและการศึกษาอย่างเต็มที่ ซึ่งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ยังต้องมีการปรับตัวและพัฒนาตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการและการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับ

ความเปลี่ยนแปลงของโลกและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเผชิญกับอนาคต (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566)

แต่อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการยังพบปัญหาและข้อจำกัด เช่น ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น สื่อการเรียนการสอนออนไลน์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ และครูบางท่านยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอน (Roblyer and Doering, 2014) (UNESCO, 2013) ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษายังขาดความเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งยัง ขาดการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการประกันคุณภาพทำให้การประเมินผลไม่ครอบคลุม ทุกด้าน (Fullan, 2007) (Stufflebeam, 2000) ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียนแต่ละคนได้ ดีพอ และครูบางท่านยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ โดยไม่ปรับเปลี่ยนหรือใช้วิธีการสอน ที่หลากหลาย (Marzano, 2007) (Tomlinson, 2001) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ โดยการวัดผลและประเมินผลยังขาดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนยังไม่เป็นมาตรฐานและ มีความซับซ้อน (Black and Wiliam, 1998) (Biggs, 2003) ด้านการนิเทศการศึกษา ยังขาดความต่อเนื่อง และไม่เป็นระบบ และการนิเทศที่ไม่ครอบคลุมทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ (Darling-Hammond, 2006) (Glickman, et al., 2014) และด้านหลักสูตร สถานศึกษา สถานศึกษาบางแห่งยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียน และสังคมได้ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรยังขาดความเป็นระบบและไม่ทันสมัย (Tyler, 1949) (Ornstein and Hunkins, 2013)

ด้วยเหตุนี้หากต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผล ปัจจัยสำคัญ คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าไปสู่ยุคดิจิทัล ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผล ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะสร้าง บรรยากาศที่ส่งเสริมให้บุคลากรเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ กล้าคิดกล้าทำ และพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ในยุคปัจจุบัน โดยการนำแนวโน้มใหม่ ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาประยุกต์ใช้ ทำให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและตรงตามความสนใจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการนำ

เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย (Hallinger, et. al. 2003)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สนใจที่จะทำวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 6 ซึ่งผลการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. สมการพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีขอบเขตด้านเนื้อหา จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและคัดเลือกโดยพิจารณาจากค่าความถี่ จึงได้จำแนกเนื้อหา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม
 - 1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
 - 1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม
 - 1.5 ด้านการบริหารความเสี่ยง
2. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 2.2 ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.3 ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
 - 2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
 - 2.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 881 คน ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2566 (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน (Krejcie and Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยใช้จำนวนครูผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 14 โรงเรียน เป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม
 - 1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
 - 1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม
 - 1.5 ด้านการบริหารความเสี่ยง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 2.2 ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.3 ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
 - 2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา
 - 2.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม มีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยการนำนวัตกรรมเข้าไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติในด้านการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนให้บุคคลในองค์กรสร้างสรรค์ กระบวนการปฏิบัติงานจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่หรือนำแนวคิดเดิม มาต่อยอดส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมองค์กรนวัตกรรม นำไปสู่ การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการสร้างความร่วมมือในการวางแผนภารกิจและเป้าหมายขององค์กร รวมถึงส่งเสริมความไว้วางใจและสัมพันธ์ ที่ดีในองค์กร เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเลือกตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากมีการแบ่งหน้าที่และการมอบหมายงานในทีมอย่างชัดเจน รวมถึงมีการสนับสนุนและส่งเสริม นวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมในการสร้างกระบวนการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความ คิดสร้างสรรค์ ควรมีความกล้าคิด กล้าทำทลาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม ใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถวิเคราะห์ทิศทางเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นและถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ มีกระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์ และการสร้างความไว้วางใจหรือความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเอง เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงการคิดเชิงระบบ และการวิเคราะห์การทำงานได้ อย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบัน

1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรม ในการสร้างค่านิยมใหม่ให้กับองค์กรให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรได้ ผ่อนคลายและไม่เครียดในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรรู้สึกพึงพอใจ โดยผลักดันให้พนักงาน มีการแบ่งปันและเรียนรู้จากกันและกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้พนักงานมีความสามารถในการสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรมเอง โดยการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีได้อย่างสะดวก และสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

1.5 ด้านการบริหารความเสี่ยง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการกับความไม่แน่นอนและปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยผู้บริหารต้องแสดงออกถึง ความสามารถในการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง และกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุม

กิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่อาจเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานขององค์กรลดลง

2. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและได้รับประโยชน์สูงสุด การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม โดยวิธีการใช้สื่อที่ประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้ ซึ่งสถานศึกษาควรมีการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ และมีการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ การเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนา ยังช่วยให้เพื่อนครูในสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน มีเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษา รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานที่รองรับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีแผนการพัฒนาศักยภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา และครูผู้สอนต้องมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนากิจกรรมการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม อีกทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ การจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2.4 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวัดและประเมินผลควรประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเอง เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลาย การประเมินตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญของการวัดและประเมินผล

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด โดยมีการจัดทำระบบนิเทศการศึกษาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มุ่งเน้นการปรับปรุงการเรียนการสอนและส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

2.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาต้องร่วมกันออกแบบและพัฒนาหลักสูตรโดยอิงข้อมูลจากชุมชนและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และมีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยเริ่มด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นเตรียมความพร้อมและอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดทำเอกสารคู่มือสำหรับครู รวมถึงการจัดตารางเวลาและสื่อการสอนอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนา นอกจากนี้ยังต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในทุกชั้นตอน

3. กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 หมายถึง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หรือโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจำนวน 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 21 จังหวัดแม่ฮ่องสอน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 จังหวัดแม่ฮ่องสอน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 จังหวัดแพร่, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 จังหวัดเชียงใหม่, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัดแม่ฮ่องสอน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56 จังหวัดน่าน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 59 จังหวัดแม่ฮ่องสอน, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัด

เชียงใหม่, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 61 จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 62 จังหวัดเชียงราย

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ที่ปฏิบัติงานด้านการสอนกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 นำข้อมูลสารสนเทศไปจัดอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
 - 1.3 ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
 - 1.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4 ความหมายของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
 - 2.5 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. ข้อมูลเฉพาะของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำ

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมาย ผู้นำ ว่าหมายถึง ผู้มีอำนาจสั่งการ

เศรษฐพงศ์ นันทิกวงศ์ (2563, หน้า 10) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึงกระบวนการใช้อำนาจหรืออิทธิพลของผู้นำต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารและ

ความสามารถในการให้ผู้อื่นยอมรับและพร้อมทำตามด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุผลและบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ได้กำหนดไว้

ธีระนันต์ โมธรรม (2564, หน้า 26) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของผู้นำที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้ใต้บังคับบัญชา และสร้างอิทธิพลในการจูงใจ ปฏิสัมพันธ์ให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจ อันที่จะทำให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จ

ณัฐนิชา พลสีดา (2564, หน้า 18) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึงกระบวนการของบุคคลที่เป็นผู้นำในการนำพาสมาชิกหรือองค์การเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง โดยใช้ความรู้ ความสามารถสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจนสามารถโน้มน้าว จูงใจ กระตุ้น และสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเพื่อบริการด้วยความเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

พัชราภรณ์ ลัมพ์คิน (2564, หน้า 14) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึงกระบวนการที่ผู้นำมีอำนาจ สามารถที่จะจูงใจ กระตุ้นหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคล เพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ศิริพร พงษ์เนตร (2564, หน้า 24) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถ พฤติกรรม หรือกระบวนการที่บุคคลใช้ชี้นำอย่างมีศิลปะในการจูงใจ โน้มน้าว ชักนำผู้อื่น เพื่อให้ความร่วมมือร่วมใจอย่างเต็มความสามารถไปในทางเดียวกันอย่างมีศิลปะ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยใช้กระบวนการสั่งการ การมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

บริพัฒน์ สารผล (2565, หน้า 16) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึง พฤติกรรมหรือกระบวนการของผู้นำที่สามารถใช้อิทธิพลและบทบาทของตนทำให้บุคคลอื่น ยอมรับและปฏิบัติตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของงานที่กำหนดไว้

ปิยโชติ รอดหลง (2565, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ ว่าหมายถึง กระบวนการในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจของผู้นำ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถ พฤติกรรม กระบวนการที่ใช้อิทธิพลหรืออำนาจของผู้นำ ในการติดต่อสื่อสารและความสามารถในการจูงใจ สร้างความเข้าใจและการยอมรับจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ โดยการสร้างอิทธิพลที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 63-64) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง ผู้ที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์มาเปลี่ยนเป็นการกระทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก คือ การนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรมต่าง ๆ และการนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรเดิมไปสู่วัฒนธรรม องค์กรนวัตกรรม

ธนอมวรรณ ช่างทอง (2562, หน้า 14) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง การแสดงออกถึงลักษณะผู้นำที่มีสมรรถนะ บุคลิกภาพ บทบาท ความสามารถในการรับรู้ เข้าถึงและสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนขององค์กรโดยการ นำกระบวนการ การคิดสร้างสรรค์ เพื่อก่อให้เกิดแนวคิดใหม่หรือแนวคิดเดิมมาต่อยอด เพื่อขับเคลื่อนให้บุคคลในองค์กรสร้างสรรค์กระบวนการปฏิบัติงานหรือสิ่งใหม่ที่เกิดจากการนำ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ แก่องค์กร รวมถึงการก่อให้เกิดโครงสร้าง ความสัมพันธ์ใหม่ภายในองค์กร เพื่อผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ยินดี ฮานาฟี (2562, หน้า 14) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึงผู้นำ ที่มีแนวคิดกล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ทั้งที่เป็นวิธีการและการกระทำ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงมีทักษะในการ แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คณิน คำแพง (2563, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม ความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ศรัทธาและбарมี และกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม

จิระศักดิ์ นามวงษ์ (2563, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อน ให้บุคคลเกิดการคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานใหม่ ๆ หรือให้เกิดการสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563, หน้า 13) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนวัตกรรมการจัดการ นวัตกรรมการทำงานและนวัตกรรมการนำ โดยจงใจให้ ผู้บริหารการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นำความรู้ ทักษะ กระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการบริหารและการจัดการศึกษา

(ศิริพร พงษ์เนตร, 2564, หน้า 35) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง สิ่งที่น่าแสดงออก ทั้งทางด้านบุคลิกภาพและสมรรถะ มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่ซับซ้อน และค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ ๆ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนทั้งที่เป็นวิธีการและการกระทำ สามารถเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมนวัตกรรม ทั้งยังสามารถผลักดันให้สมาชิกภายในองค์กรเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยการนำนวัตกรรมเข้าไป ปรับใช้ในการแก้ปัญหาที่จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติในการบริหาร

(บริพัตน์ สารผล, 2565, หน้า 24) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ว่าหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการขับเคลื่อนให้ บุคลากรเกิดการคิดค้นแนวทางการดำเนินการใหม่มาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา สถานศึกษา นำไปสู่การสร้างสร้งนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะในการแก้ไขปัญหา ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยการนำนวัตกรรมเข้าไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาที่จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ ในด้านการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนให้บุคคลในองค์กรสร้างสรรค์กระบวนการปฏิบัติงานจากการนำ เทคโนโลยีมาใช้ ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่หรือนำแนวคิดเดิมมาต่อยอดส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมองค์กรนวัตกรรม นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

ถนอมวรรณ ช่างทอง (2562, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญ ต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่มกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความร่วมมือร่วมใจ

ในการทำงานมีความเชื่อใจระหว่างกันเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร เกิดการสื่อสารที่ชัดเจนแก่บุคลากร ในกระบวนการ ขั้นตอนและสามารถมองเห็นเป้าหมายในเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นจริง ทำให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์และกำหนดทิศทางขององค์การอย่างมีกลยุทธ์ ทำให้สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ในการการบริหารให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่เกิดขึ้น รวมถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่และการจัดการเปลี่ยนแปลงองค์กร

คณิน คำแพง (2563, หน้า 41) กล่าวว่า ภาวะผู้เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์การ คือ ทุกองค์การหรือสถานศึกษา จะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงศักยภาพของพลเมือง ดังนั้น หากผู้นำองค์การหรือสถานศึกษามีผู้นำเชิงนวัตกรรม ย่อมส่งผลให้สามารถเตรียมรับมือและพัฒนาองค์การหรือสถานศึกษาให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง

จิระศักดิ์ นามวงษ์ (2563, หน้า 31) กล่าวว่า ภาวะผู้เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์การ คือ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์การ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์การในการกำหนดทิศทางขององค์การอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการในเชิงสร้างสรรค์อย่างมีกลยุทธ์ การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและการบริการ การบริหารจัดการด้วยวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายและองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการขององค์การ และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงนวัตกรรมได้

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563, หน้า 71) กล่าวว่า ภาวะผู้เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์การ คือ ผู้นำที่มีทักษะ ความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานในองค์กรทั้งระบบ

วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563, หน้า 27) กล่าวว่า ภาวะผู้เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์การ คือ เป็นผู้ที่ส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชามีการพัฒนาตนเอง โดยการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้

อภิรักษ์ บุปผาชื่น (2563, หน้า 208) กล่าวว่า ภาวะผู้เชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์การ คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะสามารถสร้างความเจริญเติบโตให้แก่องค์การ ผู้นำจะพยายามค้นหาสิ่งที่ดีกว่าให้กับองค์การ จะไม่อยู่นิ่ง พยายามค้นหาสิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา เช่น เทคโนโลยีใหม่ กลยุทธ์ใหม่ เป็นต้น ในการกำหนดทิศทางขององค์การอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันกับภายนอก และคุณภาพของผลงานที่ดีกว่าเดิม

โดยมีการกระตุ้นบุคลากรในองค์กร ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ผู้นำจะสามารถสร้างแรงจูงใจ และสร้างค่านิยมหรือวัฒนธรรมในองค์กรให้เอื้อต่อการทำงานได้ ผู้นำเชิงนวัตกรรมจะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงาน ท่ามกลางวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการสร้างนวัตกรรมและกระบวนการเชิงกลยุทธ์ในการนำองค์กรเพื่อการสร้างสรรคงานนวัตกรรมสู่ผลผลิตขององค์กรที่เป็นเลิศ

ศิริพร พงษ์เนตร (2564, หน้า 38) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ การสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นของสังคม ทำให้การทำงานในองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องใช้เทคนิควิธีการบริหารจัดการเพื่อนำพาให้องค์สู่ความสำเร็จ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิธีการทำงานใหม่ให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ของทั้งผู้นำและผู้ตาม สู่การพัฒนานวัตกรรมในการทำงานที่จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศต่อไป

บริพัฒน์ สารผล (2565, หน้า 28) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จะช่วยสนับสนุนและผลักดันให้มีการสร้างนวัตกรรมมาใช้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนแนวคิดใหม่ ๆ การเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์และการเกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันก็สามารถนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญ เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษารับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้นำเชิงนวัตกรรมทำหน้าที่เป็นผู้นำ ผู้ส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองและใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการทำงานอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในองค์กรและสร้างองค์กรที่เป็นเลิศ นำไปสู่การสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้นำเชิงนวัตกรรม มีองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้จัดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไว้หลากหลาย ดังนี้

เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้กล่าวว่า

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2) การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การกล้าเสี่ยงและกล้าตัดสินใจ 5) การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา 6) ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม 7) การสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรและ 8) การมอบหมายงาน/การกระจายอำนาจ

จิตินันท์ นันทะศรี (2563, หน้า 84) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน 28 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 1.1) การกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ที่มุ่งสู่นวัตกรรม 1.2) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 1.3) ความเชื่อในความเปลี่ยนแปลง 1.4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.5) มีบทบาทผู้นำเชิงกลยุทธ์ผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 2.1) การกำหนดโครงสร้างการทำงานแบบทีม 2.2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 2.3) มิตรสัมพันธ์ 2.4) ด้านการสื่อสาร ทักษะปฏิสัมพันธ์ 2.5) การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในเป้าหมายด้านนวัตกรรม 2.6) ด้านสังคม 3) ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ 3.1) การพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 3.2) การมีความคิดสร้างสรรค์ 3.3) การเป็นผู้นำความคิด 3.4) การมีกลยุทธ์นวัตกรรม 3.5) ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐาน 3.6) ขับเคลื่อนให้บุคลากรสร้างนวัตกรรม 4) ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม 4.1) การบริหาร 4.2) ด้านความรู้ ความสามารถ 4.3) สร้างระบบการเรียนรู้ที่เป็นมืออาชีพ 4.4) ด้านบทบาทและหน้าที่ 5) ด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม 5.1) การเป็นแบบอย่างที่ดี 5.2) ความรับผิดชอบ 5.3) ความมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ 5.4) การมีศรัทธาและบารมี 5.5) การมองโลกในแง่ดี 5.6) มีความเพียร 5.7) บุคลิกภาพ

วัชรพงศ์ ทิศนบรจ (2563, หน้า 35) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารจัดการ 2) การสร้างองค์กรนวัตกรรม 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) การสร้างเครือข่าย 5) การสร้างบรรยากาศในการองค์กร และ 6) การบริหารแบบมีส่วนร่วม

นพรัตน์ มูลศรีแก้ว (2563, หน้า 36) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความกล้าหาญ 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) ความปรารถนาอย่างแรงกล้า 4) การสร้างและขับเคลื่อนทีม

บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564, หน้า 43) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บึงกาฬ ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม 2) การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 4) การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม

ศิริพร พงษ์เนตร (2564, หน้า 54) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) สร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สมพงษ์ เชือกพรหม (2564, หน้า 41) ได้ทำวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันออก ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์

ศิริพรพรรณ สียวง (2564, หน้า 54) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 9 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศขององค์กร 5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 6) ด้านการบริหารความเสี่ยง 7) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 8) ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา 9) ด้านการสร้างเครือข่าย

สุวิมล ต้นสิงห์ (2564, หน้า 54) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ 5) การบริหารความเสี่ยง

ภาคิน เกษณา (2564, หน้า 73) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านการสร้างบรรยากาศสังคมแห่งการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารความเสี่ยง 7) ด้านบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม

รัชนิดา การิรัตน์ (2564, หน้า 24) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม 4) การทำงานเป็นทีม 5) การสร้างแรงจูงใจ 6) การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 31-57) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน 19 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 1.1) การสร้างวิสัยทัศน์ 1.2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 1.3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 1.4) การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม 2.1) บทบาทสมาชิก 2.2) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2.3) การมีทักษะและแบบแผนในการทำงาน 2.4) การสร้างสัมพันธภาพ 3) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ 3.1) การให้ความสำคัญต่อบุคคล 3.2) การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 3.3) การคิดเชิงระบบ 3.4) การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ 4) ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม 4.1) พฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรม 4.2) ความรู้และค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรม 4.3) สภาพแวดล้อมทางคุณธรรมจริยธรรม 5) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 5.1) ความคิดริเริ่ม 5.2) ความคล่องตัว 5.3) ความยืดหยุ่น 5.4) คิดละเอียดลออ

พัชญ์วิสา จันทพิมพ์ (2565, หน้า 45) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 2) การสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม 3) การมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง 4) การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม 5) การมีคุณธรรมจริยธรรม

เพ็ญญา แสงแก้ว (2565, หน้า 30) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านการสร้างบรรยากาศสังคมแห่งการเรียนรู้ 6) ด้านการบริหารความเสี่ยง 7) ด้านบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า 52) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การคิดสร้างสรรค์

3) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 4) การมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ 5) การบริหารความเสี่ยง และ 6) บรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ	นักวิชาการ														ความถี่	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	เนาวรัตน์ เยาวนาถ(2562)	ลือสินันท์ นันทะศรี(2563)	วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง(2563)	นพรัตน์ มูลศรีแก้ว(2563)	บุญญพัฒน์ สิงห์จาง(2564)	ศิริพร พงษ์เนตร(2564)	สมพงษ์ เตือกพรม(2564)	ศิริพรพรณ์ สียง(2564)	สุวิมล ต้นสิงห์(2564)	ภาคิน เกษณา(2564)	รัชนีดา การิรัตน์(2564)	อรุณี สุวรรณศร(2564)	พัชร์วิลา จันทพิมพ์(2565)	เพ็ญภา แสงแก้ว(2565)			ปาริฉัตร นวนทอง(2565)
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	*
2. ด้านการทำงานเป็น ทีมและการมี ส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15	*
3. ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม												✓	✓		✓	3	
4. ด้านการสร้าง บรรยากาศองค์การ แห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	*
5. ด้านการมีความคิด สร้างสรรค์	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	*
6. ด้านการแสดง บทบาทหน้าที่ เชิงนวัตกรรม		✓														1	
7. ด้านการมี บุคลิกภาพ เชิงนวัตกรรม		✓														1	
8. ด้านการบริหาร จัดการ		✓														1	
9. ด้านการสร้าง องค์กรนวัตกรรม		✓				✓				✓						3	
10. ด้านการบริหาร ความเสี่ยง	✓			✓				✓	✓	✓				✓	✓	7	*

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ															ความถี่	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	เนาวรัตน์ เยาวนาถ(2562)	วิรัตน์ นันทะศรี(2563)	วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง(2563)	นพรัตน์ มูลศรีแก้ว(2563)	บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์(2564)	ศิริพร พงษ์เนตร(2564)	สมพงษ์ เชือกพรหม(2564)	ศิริพรพรณ สียวง(2564)	สุวิมล ตันสิงห์(2564)	ภาคิน เกษณา(2564)	รัชนีดา การรัตน์(2564)	อรุณี สุวรรณศรี(2564)	พิชญวิสา จันทพิมพ์(2565)	เพ็ญภา แสงแก้ว(2565)	ปาริฉัตร นวนทอง(2565)		
11. ความสามารถ ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างนวัตกรรม	✓															1	
12. การสร้างแรงจูงใจ ให้แก่บุคลากร	✓		✓				✓				✓					4	
13. การมอบหมายงาน/ การกระจาย อำนาจ	✓															1	
14. ด้านการตัดสินใจ และแก้ปัญหา							✓									1	
15. ด้านการสร้าง เครือข่าย							✓									1	
16. การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร					✓											1	

จากตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าความถี่สูงสุด เท่ากับ 15 ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าความถี่ เท่ากับ 14 และองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีค่าความถี่ต่ำสุด มีค่าความถี่เท่ากับ 1 ได้แก่ ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม ด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ด้านการบริหารจัดการ ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม การมอบหมายงาน/การกระจายอำนาจ ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ด้านการสร้างเครือข่าย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยการพิจารณาจากค่าความถี่ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จากผลการศึกษา นักวิชาการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562-2565 และใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเลือก

องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ของความถี่สูงสุดหรือเท่ากับ ความถี่ 7 ขึ้นไป ได้ปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563), วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563), นพรัตน์ มุลศรีแก้ว (2563), ปุณณพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564), ศิริพร พงษ์เนตร (2564), สมพงษ์ เชือกพรม (2564), ศิริพรพรรณ สียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), รัชนิดา การิรัตน์ (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), พชัญวิสา จันทพิมพ์ (2565), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565)

2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563), นพรัตน์ มุลศรีแก้ว (2563), ปุณณพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564), ศิริพร พงษ์เนตร (2564), สมพงษ์ เชือกพรม (2564), ศิริพรพรรณ สียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), รัชนิดา การิรัตน์ (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), พชัญวิสา จันทพิมพ์ (2565), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565)

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563), วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563), ปุณณพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564), ศิริพร พงษ์เนตร (2564), ศิริพรพรรณ สียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), รัชนิดา การิรัตน์ (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), พชัญวิสา จันทพิมพ์ (2565), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565)

4. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563), ปุณณพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564), ศิริพร พงษ์เนตร (2564), ศิริพรพรรณ สียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), รัชนิดา การิรัตน์ (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), พชัญวิสา จันทพิมพ์ (2565), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565)

5 ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562), นพรัตน์ มุลศรีแก้ว (2563), ศิริพรพรรณ สียวง (2564), สุวิมล ต้นสิงห์ (2564), ภาคิน เกษณา (2564), เพ็ญภา แสงแก้ว (2565), ปาริฉัตร นวนทอง (2565)

ทั้งนี้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวว่า รายละเอียดของแต่ละปัจจัย ดังนี้

1. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม

การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาได้ทำงานร่วมกัน และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563, หน้า 47) ได้กล่าวถึงบทบาทการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน อยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564, หน้า 47) ได้กล่าวถึงบทบาทการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การร่วมกันกำหนดภารกิจ เป้าหมายในการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างความสัมพันธ์ และความไว้วางใจทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในองค์กร มีการแสดงออกซึ่งความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ซึ่งกันและกัน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติ หน้าที่อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนครูสร้างนวัตกรรมหรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการทำงาน และส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันในการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยมีกระบวนการเสริมสร้าง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 4 ขั้น คือ 1) ขั้นการวางแผนการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 2) ขั้นการดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) ขั้นการตรวจสอบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ 4) ขั้นการปรับปรุงการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

สุวิมล ต้นสิงห์ (2564, หน้า 59) ได้กล่าวถึงบทบาทการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมไว้ว่า การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเปิดโอกาสให้ทุกคนสร้างผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ทำให้บุคลากรทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำพาบุคลากรเขาไปมีส่วนร่วมหรือร่วมงานกับชุมชนอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ ทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 43) ได้กล่าวถึงบทบาทการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่แสดงออกถึงการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การให้บทบาทสมาชิก การมีเป้าหมายร่วมกัน การมีทักษะและแบบแผนในการทำงาน และการสร้างสัมพันธภาพ

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า57) ได้กล่าวถึงบทบาทการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมไว้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการทำงานของครูภายในโรงเรียน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายเดียวกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน และยอมรับซึ่งกันและกัน โดยมีขั้นตอนการทำงาน ตั้งแต่การประชุมวางแผน การปฏิบัติตามแผน การปรับปรุงตรวจสอบการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ว่าการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมในบริหารการทำงาน คือ การสร้างความร่วมมือในการวางแผนภารกิจและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและมุ่งหวังในทิศทางเดียวกัน รวมถึงส่งเสริมความไว้วางใจและสัมพันธที่ดีในองค์กร เพื่อเสริมสร้างการทำงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเลือกตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนางานในองค์กร ในทางปฏิบัติการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมจะส่งผลให้การบริหารและการทำงานภายในองค์กรมีความมั่นใจและมีประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากการแบ่งหน้าที่และการมอบหมายงานในทีมอย่างชัดเจน รวมถึงมีการสนับสนุนและส่งเสริมนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญในการส่งเสริมนวัตกรรมและการเติบโตขององค์กรหรือสังคม โดยมักเป็นที่มาของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน เทคโนโลยีใหม่ หรือบริการใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลให้มีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่องในองค์กรหรือสังคมนั้น ๆ ในระยะยาว โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

นพรัตน์ มูลศรีแก้ว (2563, หน้า 49-59) ได้กล่าวถึงการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม ไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลคิดในเชิงที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง คิดจินตนาการ คิดกว้างไกลหลากหลายแง่มุม เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่โดยสิ่งใหม่นี้อาจเป็นแนวคิด วิธีการปฏิบัติ การบริหาร สิ่งประดิษฐ์หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างจากเดิมและนำไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิม ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองในทางที่เป็นประโยชน์ทำให้ค้นพบวิธีการ แนวทาง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เกิดความสุขและความพึงพอใจแก่บุคคลและสามารถเผชิญปัญหาได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรแสดงออกถึง การคิดแตกต่าง การคิดหลากหลายแง่มุม แรงจูงใจ และ จินตนาการ

บุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564, หน้า 50) ได้กล่าวถึงการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ไว้ว่า การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาที่แปลกใหม่ที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความกล้าคิด กล้าทำทลาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมนำเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ มีวิธีการดำเนินงานที่เป็นเลิศในด้านการบริหารจัดการซึ่งเกิดจากกระบวนการคิดเชิงนวัตกรรม ตลอดจนสามารถคิดประยุกต์ปรับเปลี่ยนข้อมูลความรู้ต่าง ๆ จนเกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษา โดยมีกระบวนการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 4 ขั้น คือ 1) ขั้นการวางแผนการเสริมสร้างผู้นำเชิงนวัตกรรม 2) ขั้นการดำเนินการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 3) ขั้นการตรวจสอบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และ 4) ขั้นการปรับปรุงการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

สุวิมล ต้นสิงห์ (2564, หน้า60) ได้กล่าวถึงการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมไว้ว่า การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรมีอิสระทางความคิด สร้างสรรค์พัฒนางานใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม สนับสนุนเทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สร้างทางเลือกในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการที่หลากหลายในการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างสรรรคนวัตกรรม ส่งเสริมให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ ๆ ตามบริบทขององค์กร และรวบรวมขอคิดเห็นมุมมองต่าง ๆ นำมาเป็นประโยชน์เพื่อสร้างแนวความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างสรรรคนวัตกรรม

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า52) ได้กล่าวถึงการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ไว้ว่า การคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงรูปแบบหรือทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการทำงานของครูประกอบด้วยการมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว ความยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า55) ได้กล่าวถึงการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ไว้ว่าการมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถในการบูรณาการความคิดที่หลากหลายรูปแบบ โดยไม่มีข้อจำกัด มีการคิดนอกกรอบ คิดแปลกใหม่ คิดสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีความแตกต่าง มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และใช้จินตนาการเพื่อให้เห็นภาพของสถานศึกษาที่ตนปรารถนาในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่แปลกใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถคิดในเชิงที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง คิดจินตนาการ และคิดกว้างไกลในหลากหลายแง่มุมเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม ความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การพัฒนาตนเองและองค์กร ทำให้เกิดความสุขและความพึงพอใจแก่บุคลากรและสามารถเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์ ควรมีความกล้าคิด กล้าทำทลาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา การสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ และการประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ จนเกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อส่งเสริมการทำงานของครู รวมถึงการมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว ความยืดหยุ่น และความละเอียดลออ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ต้องการความเข้าใจที่ลึกซึ้งในสถานการณ์ปัจจุบัน การมองเห็นโอกาสและความท้าทายในอนาคต และการวางแผนกลยุทธ์เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อองค์กรหรือชุมชนในทิศทางที่ดีขึ้น โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัยได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ศิริพร พงษ์เนตร (2564, หน้า63) ได้กล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์แนวโน้ม ทิศทางการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นและถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ มีกระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างความไว้วางใจหรือสร้างความเชื่อมั่นให้กับวิสัยทัศน์ของตนเอง เสริมแรงจูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงให้ทุกคนเห็นคุณค่าของตนเอง และแสดงออกถึงความเป็นนักคิดนักวางแผน คิดเชิงระบบ และสามารถวิเคราะห์การทำงานได้อย่างเป็นระบบ มีการนำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยส่งเสริมการทำงาน รวมถึงมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพไปสู่เป้าหมาย

สุวิมล ดันสิงห์ (2564, หน้า56) ได้กล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย วิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลง ด้านการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายที่ชัดเจนนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง มุ่งเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

ภาคิน เกษณา (2564, หน้า74) ได้กล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ไว้ว่า วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย สามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลง ด้านการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายที่ชัดเจนกว้างไกล แปลกใหม่ สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความตื่นตัวอยู่เสมอ สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ยอมรับและเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้น การสร้างวิสัยทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างนวัตกรรม เพื่อที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

อรุณี สุวรรณสร (2564, หน้า38) ได้กล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึง การมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ที่ต้องการประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า 54) ได้กล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงไว้ว่า การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถมองเห็นภาพลักษณ์ ในอนาคตของสถานศึกษาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรอบด้าน มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ยอมรับและเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจาก สภาพปัจจุบันให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ค่านิยมของสถานศึกษาที่ดีขึ้นในอนาคต มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงได้ว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลง ด้านการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่ชัดเจนโดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนา ไปในทางที่ดีขึ้นและถ่ายทอดสู่แนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ การมีวิสัยทัศน์ช่วยสร้างโอกาส ในการพัฒนาได้ในทุกสถานการณ์ มีกระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติ ตามวิสัยทัศน์ และการสร้างความไว้วางใจหรือความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเอง การเสริมแรงจูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงการให้ทุกคนเห็นคุณค่าของตนเอง และแสดงออกถึง ความเป็นนักคิดนักวางแผน คิดเชิงระบบ และการวิเคราะห์การทำงานได้อย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นให้ เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบันให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และค่านิยมของสถานศึกษาให้ดีขึ้นในอนาคต เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์กรไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ

4. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม

การสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและเติบโตได้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถสร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่าเพื่อความก้าวหน้าในอนาคตได้ โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ศิริพร พงษ์เนตร (2564, หน้า 61) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ไว้ว่า การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เห็นคุณค่าของนวัตกรรม สร้างค่านิยมองค์กรใหม่ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมการทำงานของบุคลากรให้ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ส่งเสริม สนับสนุนการให้ความสำคัญต่อบุคคล ผลักดันให้บุคลากรแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเองเป็นการต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรมไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ และมีมารยาทในการทำงานร่วมกัน ทั้งยังมีการสรรหาอุปกรณ์เครื่องมือให้กับผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างสะดวก

ศิริพรพรรณ สียวง (2564, หน้า 63) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ไว้ว่า การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม หมายถึง การกำหนดทิศทางโครงสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร ด้วยการเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรมเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้บุคลากรได้ผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ และมีมารยาทในการทำงานร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้ และทักษะใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักเข้าสังคม เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น มีการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ นำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรม และให้รางวัลหรือผลตอบแทนแก่บุคลากรที่สามารถบรรลุเป้าหมาย เพื่อเสริมแรงจูงใจในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สุวิมล ตันสิงห์ (2564, หน้า 62) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม ไว้ว่าการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม หมายถึง การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้บุคลากร ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม

และใ้รางวัลหรือผลตอบแทนแก่บุคลากรที่สามารถบรรลุเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 46) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ว่า สร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึง การมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของครูภายในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การคิดเชิงระบบ และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า 60) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ว่า บรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรมการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงถึงความสามารถในการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมการเรียนในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการปฏิบัติงานที่หลากหลาย สนองต่อความต้องการของบุคลากร สร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ เห็นความสำคัญและคุณค่าต่อการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรม

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ว่า การสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรมการเรียน หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการนำนวัตกรรมเข้าสู่องค์กร โดยให้ความสำคัญกับคุณค่าของนวัตกรรม และสร้างค่านิยมใหม่ให้กับองค์กรให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรได้ผ่อนคลายและไม่เครียดในการทำงาน พร้อมส่งเสริมให้พนักงานมีความสำคัญและรู้สึกพึงพอใจ โดยผลักดันให้พนักงานมีการแบ่งปันและเรียนรู้จากกันและกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้พนักงานมีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเอง โดยการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีได้อย่างสะดวก การสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรมการเรียนยังเน้นทิศทางการสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร โดยการเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

4. ด้านการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนสำคัญของการจัดการที่มีประสิทธิภาพในทุกองค์กร เพื่อให้สามารถเผชิญกับความท้าทายและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมั่นคงและมั่นใจ โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562, หน้า 5) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยงว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการเลือกทางปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สามารถปฏิบัติงานท่ามกลางสถานะเสี่ยงหรือภาวะการณ์ที่มี

การเปลี่ยนแปลง กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหอย่างเด็ดเดี่ยว ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าที่จะวางแผนและกล้าปฏิบัติงานในรูปแบบแปลกใหม่

นพรัตน์ มูลศรีแก้ว (2563, หน้า 48) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยง ไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่แสดงออกถึงการยอมรับความเสี่ยง การตัดสินใจ การทำสิ่งที่ถูกต้อง ความมั่นใจในตนเอง และการใส่ใจคนอื่น

ศิริพรพรรณ สียวง (2564, หน้า 10) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยงไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการบริหารปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด กำกับและตรวจสอบ ติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างมีระบบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้โดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ พิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสถานการณ์ กล้าทำบนความเสี่ยงที่พอรับได้ ให้การสนับสนุนทรัพยากร และแสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นประเมินผลและรายงานผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน วางแผนจัดการบริหารความเสี่ยงในการนำนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษารวมทั้งวางมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์นอกเหนือจากแผนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การสร้างนวัตกรรมในองค์กร

สุวิมล ดันสิงห์ (2564, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยง ไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการวางแผนวิเคราะห์ระบุความเสี่ยงของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การปฏิบัติงาน มีการวางแผนวิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้มีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด พิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสถานการณ์กลาเสี่ยงบนหลักของเหตุและผล กล้าทำบนความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีการกำกับติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ สนับสนุนทรัพยากรและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น มีการกำกับติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลและรายงานเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนงานตามเวลาที่กำหนด บริหารจัดการความเสี่ยงโดยได้รับการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การสร้างนวัตกรรมในองค์กร

ภาคิน เกษณา (2564, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยงไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของผู้บริหารในการบริหาร เหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผู้บริหารต้องตัดสินใจการจัดการบริหารปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด กำกับ และตรวจติดตาม การบริหารความเสี่ยงอย่างมีระบบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญพิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสถานการณ์ ถ้าทำบนความเสี่ยงที่พอรับได้ ให้การสนับสนุนทรัพยากร และแสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ประเมินผลและรายงานผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน วางแผนจัดการบริหารความเสี่ยงในการนำนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา รวมทั้งวางมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์ สร้างนวัตกรรมเมื่อเกิดขึ้น แล้วส่งผลกระทบเชิงลบต่อการบรรลุเป้าหมายหรือภารกิจขององค์กร

เพ็ญภา แสงแก้ว (2565) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยงไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานท่ามกลางสภาวะเสี่ยงหรือภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ถ้าเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดเดี่ยว ถ้าที่จะปฏิบัติงานในรูปแบบแปลกใหม่ โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ปาริฉัตร นวนทอง (2565, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการบริหารความเสี่ยงไว้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารในการบริหารเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อเกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบเชิงลบต่อการบรรลุเป้าหมาย หรือภารกิจขององค์กรวิเคราะห์ ความเสี่ยง และ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยควบคุมกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดต่าง ๆ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการบริหารความเสี่ยงได้ว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ในการจัดการกับความไม่แน่นอนและปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยผู้บริหารต้องแสดงออกถึงความสามารถในการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง และกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาส

ที่อาจเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานขององค์กรลดลง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารที่จะสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยได้มีนักวิชาการนักการศึกษา และงานวิจัยได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพที่สุด

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 58) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่สำคัญและเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องคอยกระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันทุกคน ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน โดยมีการจัดกิจกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนให้ได้ผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์

ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ (2565, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงาน วิชาการ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานหรือกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อ คุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน

ธัญญา คุณสุข (2565, หน้า 46) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ที่ก่อให้เกิด การเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ งานนับตั้งแต่ งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้งานด้านการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตร การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การวิจัยงานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ

ภายในและงานอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดีมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการ ได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดการกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ตั้งแต่การจัดทำและใช้งานหลักสูตร การจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การวิจัย งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และการอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญ ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพสูงสุด โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด เป็นหัวใจของการศึกษา ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้และความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

นุชเรศ คำติบุญ (2564, หน้า 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 60) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุดของการบริหารงานในสถานศึกษา และเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาช่วยสนับสนุนงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น งานวิชาการมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนมีความรู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสอนให้นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและสามารถดำรงชีวิตของในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

ธนัญฐาน คุณสุข (2565, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษาและเป็นงานที่สำคัญมากที่สุด ในโรงเรียน ที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมโดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจในการจัดการศึกษา

ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ณพระชนม ชัยพรม (2565, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นหลักสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ที่ครอบคลุมสถานศึกษา ทั้งระบบ เป็นงานที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการ นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้วัด ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ได้ว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นหัวใจของการศึกษา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสำคัญกับ การวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ สถานศึกษา ต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญ ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าประสงค์และมาตรฐานที่กำหนด การบริหารงานวิชาการยังเป็น เครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กร

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยหลายด้านที่สำคัญ เพื่อให้การจัด การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และงานวิจัย ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29-30) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือก หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 173) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

อานนท์ นนทวัน (2560, หน้า 68-70) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้กระบวนการ Six Sigma เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้ทั้งหมด 9 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การนิเทศภายใน 4) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล 8) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 9) การแนะแนว

ปิยะพร เชี่ยวอินทร์ (2562, หน้า 21-22) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งการจัดการทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งขอบข่ายของงานบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผลและประเมินผล 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 20) ได้สรุปว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียน

การสอน 3) การวัดผลและประเมินผล 4) การพัฒนาและส่งเสริมวิชาการ 5) การประกันคุณภาพ 6) การวิจัยทางการศึกษา

วลีรัตน์ ฉิมน้อย (2562, หน้า 93) ได้สรุปว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ พบว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การวัดผลประเมินผล 5) การนิเทศและและการพัฒนาการเรียนการสอน

สาริศา จันทรแรม (2562, หน้า 36-37) กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ มี 7 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา

นุชเรศ คำติบุญ (2564, หน้า 21) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การจัดการเรียน การสอน 4) การวัดผลและประเมินผล

พิชมาภา แพงด้วง (2565, หน้า 36) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็กกำหนดตั้งแต่ 5 แหล่งขึ้นไป ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวัดผล ประเมินผล 4) การนิเทศการศึกษา และ 5) การพัฒนา สื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยี

ญาดา สุทธิ (2566, หน้า 38-51) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผล และประเมินผลการศึกษา 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศภายในของสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีขอบข่ายที่กว้างขวาง ครอบคลุม กิจกรรมการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบริหารบุคคลทางด้านวิชาการ การนิเทศการศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียน ผ่านการดำเนินการทางด้านวิชาการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถบรรลุถึงจุดหมายของการจัด การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

พระจรัสชัย ปัญญาชิโร (2563, หน้า 49) ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ คือ ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 13 ภาระงานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่าย เพราะวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษา คือ การให้ได้ซึ่งทรัพยากรบุคคลของชาติ เพื่อให้มีคุณภาพ ดี เก่ง มีความสุข สามารถพัฒนาประเทศชาติร่วมกัน ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564, หน้า 30) กล่าวถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานด้านวิชาการ บรรลุผลสำเร็จจุล่งตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 68) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จของการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม พัฒนาปรับปรุงด้านการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนที่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปความหมายของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้ว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนการสอนของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและได้รับประโยชน์สูงสุด การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 1) การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 3) การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 5) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 6) การมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 7) การมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย 8) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 9) การแนะแนวการศึกษา 10) การนิเทศการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 33-34) กล่าวถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) หลักสูตรสถานศึกษา 3) มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา

5) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 6) การวัดผล ประเมินผล 7) แหล่งเรียนรู้ 8) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 9) การแนะแนวการศึกษา 10) กระบวนการเรียนรู้ 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560, หน้า 66) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 37) กล่าวว่า ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัด และประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

ศิวพร ละครเพชร (2562, หน้า 25) กล่าวถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักของงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 60) กล่าวถึง ประสิทธิภาพทางวิชาการมีทั้งหมด 8 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านวัดผล ประเมินผล การศึกษา 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) ด้านประกันคุณภาพการศึกษา 6) ด้านวัสดุประกอบ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และ 8) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

เศรษฐพงศ์ นันถิวงศ์ (2563, หน้า 41) กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564, หน้า 33) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการได้
6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การประกัน
คุณภาพภายใน 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อการศึกษา
6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 72) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน
ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม
เทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน
ผลการเรียน

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 57) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ซึ่งประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา และ
5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ลำดับที่	องค์ประกอบ	นักวิชาการ										องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
		กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 52)	สพฐ. (2555, หน้า 33-34)	กัลยาณี ศิริวงษ์ชัย (2560, หน้า 66)	ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 37)	ศิวพร ละหารเพชร (2562, หน้า 25)	ศลิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 60)	เศรษฐพงศ์ นันทิวัด (2563, หน้า 41)	ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564, หน้า 33)	อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 68)	ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 57)	
1	การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2	การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	✓	✓	✓								3

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบ	นักวิชาการ										ความถี่	องค์ประกอบที่มีนักศึกษา
		กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 52)	สพฐ. (2555, หน้า 33-34)	กัลยาณี ศิริวัชชัย (2560, หน้า 66)	ไพพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 37)	ศิวพร ละหารพชร (2562, หน้า 25)	ศลิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 60)	เศรษฐพงศ์ นันทิภา (2563, หน้า 41)	ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564, หน้า 33)	อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 68)	ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 57)		
3	การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			8	*
4	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	✓	✓	✓								3	
5	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	✓	✓	✓								3	
6	การมีการจัดกระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	*
7	การมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย	✓	✓	✓			✓					4	
8	การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	*
9	การแนะแนวการศึกษา	✓	✓	✓								3	
10	การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	8	*
11	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	*
12	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			✓	✓		✓	✓	✓			5	

จากตาราง 2 พบว่า องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการที่มีค่าความถี่สูงสุด เท่ากับ 10 ได้แก่ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความถี่ เท่ากับ 9 และองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการที่มีค่าความถี่ต่ำสุด มีค่าความถี่เท่ากับ 3 ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว

องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการแนะแนวการศึกษา

จากการศึกษาองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยได้คัดเลือก องค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยการพิจารณาจากค่าความถี่ขององค์ประกอบ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจากผลการศึกษานักวิชาการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2564 และใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ มีค่าความถี่ ตั้งแต่ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 8 ขึ้นไป ได้ปัจจัยดังต่อไปนี้

1. การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562), เศรษฐพงศ์ นันทิวศ์ (2563), ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)

2. การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562), เศรษฐพงศ์ นันทิวศ์ (2563), ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564)

3. การมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562), เศรษฐพงศ์ นันทิวศ์ (2563), ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)

4. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562), เศรษฐพงศ์ นันทิวศ์ (2563), ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564), อรุณี สุวรรณสร (2564), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)

5. การนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562), อรุณี สุวรรณสร (2564), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)

6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้มาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555), กัลยาณี ศรีวงษ์ชัย (2560), ไทพนา ป้อมหิน (2562), ศิวพร ละหารเพชร (2562), ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562), เศรษฐพงศ์ นันทิวศ์ (2563), ขนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564), อรุณี สุวรรณศรี (2564), ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564)

ทั้งนี้องค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวว่ารายละเอียดของแต่ละปัจจัย ดังนี้

1. การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 54) ได้กล่าวถึง ด้านการพัฒนาและ ใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา หมายถึง การนำสิ่งต่าง ๆ รวมถึงวิธีการต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียน การสอนและใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ประสานความร่วมมือพัฒนา กับหน่วยงานอื่น ๆ และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย ที่ผู้สอนตั้งไว้

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 78) ได้กล่าวถึง วัสดุประกอบ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หมายถึง การบริการด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ การมีวิธีการใหม่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษามีการสำรวจวิเคราะห์สภาพปัญหา การผลิต การจัดหา การเลือก การใช้ การประเมินคุณภาพการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่ครูผลิต และพัฒนาให้เพื่อนครูในสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ ต่อการเรียน การสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการสำรวจวิเคราะห์ สภาพปัญหาการผลิต การจัดหา การเลือก การใช้ การประเมินคุณภาพ การเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูในสถาบันการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียน การสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมี ประสิทธิภาพ

อรุณี สุวรรณศรี (2564, หน้า 88) ได้กล่าวถึง การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี ทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีความหลากหลายและเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของการใช้สื่อ ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อของครู เพื่อนำไป ปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 62) ได้กล่าวถึง การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เป็นความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการใช้สื่อ

การเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ วางแผนการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีการศึกษา มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาและชุมชน ตลอดจนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการจัดหาสื่อ ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้ว่า การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี ทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ที่หลากหลายและเหมาะสม โดยวิธีการใช้สื่อที่ประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็น ระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้ ด้วยการใช้ วิธีการใหม่ ๆ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ การเผยแพร่สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาช่วยให้เพื่อนครูในสถาบันการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพอย่างมี ประสิทธิภาพ

2. การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 66) ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา หมายถึง การบริหารเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมของครู อย่างมีระบบแบบแผน จัดระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นๆ หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษานั้นๆ

ศิวพร ละหารเพชร (2562, หน้า 57) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการด้านกาพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จที่มาจากการทำงานระบบโครงสร้าง องค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมาย ความสำเร็จ ของพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรองรับมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา มีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษามีผลการดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตามตรวจสอบมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีผลการประสานร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีผลการดำเนินการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา มีผลการดำเนินการประสานงานกับสำนักงานรองรับมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 78) ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ที่สามารถบริการผู้เรียนและผู้รับบริการได้อย่างมีคุณภาพโดยสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษาได้ร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายใน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ จัดทำและดำเนินการ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564, หน้า 39) ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมินภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ครูผู้สอนมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน มีเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษา การประเมินความสำเร็จนี้ยังรวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานที่รองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา การประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา และครูผู้สอนต้องมีการประเมินตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทั้งหมดนี้ทำให้การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การมีการจัดกระบวนการเรียนรู้

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 44) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมและ พัฒนาครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง นำภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยมีแนวทางดังนี้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครู จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 66) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ โดยครูได้นำหลักสูตรไป วิเคราะห์ทำแผนการสอน เป็นแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงการปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้รักการอ่านอย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุล ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครองชุมชน ท้องถิ่นส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 78) ได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ที่มีความหลากหลาย มีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับคู่มือในการทำงานให้ทั่วถึง เพียงพอ ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูจัดการเรียนการสอนสภาพแวดล้อมและหน่วยการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้ ชี้นำเข้าสู่บทเรียนโดยการกระตุ้นความน่าสนใจ ขั้นศึกษาวิเคราะห์ที่นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันโดยการแสวงหาความรู้ร่วมกันให้ทุกคนได้มี โอกาสมีส่วนร่วม วิเคราะห์และหาข้อสรุปในประเด็นที่จะศึกษา ขั้นฝึกปฏิบัติโดยให้ผู้สอนเป็นผู้ดูแล ให้คำปรึกษา ขั้นสรุป/เสนอผลการเรียนรู้โดยผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ขั้นปรับปรุง การเรียนรู้/นำไปใช้และขั้นประเมินผลโดยการประเมินจากสภาพจริง

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 62) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการ ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน การจัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และคุณธรรมมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน ต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการมีจัดการกระบวนการเรียนรู้ ว่า การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา โดยนำหลักสูตรไปวิเคราะห์และทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริม ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง โดยการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน โดยมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเนื้อหาและกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระต่าง ๆ การพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม การแก้ไข ปรับปรุงและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ การจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน การจัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมา ปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 49) ได้กล่าวถึง การวัดผล และประเมินผล การเทียบโอน ผลการเรียนรู้หมายถึงการกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษา จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 72) ได้กล่าวถึง การวัดผลประเมินผลการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบความรู้ ความสามารถคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสถานศึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบการวัดผล ประเมินผล มีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีเอกสารผลการประเมินและมีการพัฒนาเครื่องมือ การวัดผลประเมินผล

อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 88) ได้กล่าวถึง การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน หมายถึง กระบวนการกำหนดระเบียบว่าด้วยการวัดผล และประเมินผลการเรียน ของสถานศึกษาที่ถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน การวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษาต้องสอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม วัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน เน้นการประเมิน ตามสภาพจริง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ การตัดสินผลการเรียนรู้อัตโนมัติ มาตรฐาน การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการและคุณภาพของผู้เรียน บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ สมารถเทียบโอนผล การเรียนของผู้เรียนได้ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนา เครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน โดยมีหลักการที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ 1) การวัด ประเมินผล ผู้เรียนควรเป็นกระบวนการที่กระทำต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ของผู้เรียนเป็นหลัก 2) ควรใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดหลายด้าน เพราะการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติและค่านิยมกระบวนการคิด การแก้ปัญหา ดังนั้นในการวัดประเมินผลผู้เรียนควรให้ครอบคลุม ผลการเรียนรู้ทุกด้าน และใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งในสถานการณ์ที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้ ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนพอเพียงต่อการประเมินเพื่อตัดสินผู้เรียน 3) ควรเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับสิ่งที่วัด 4) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ควรประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายไม่ใช่เฉพาะแต่ผู้สอนเท่านั้น แต่ควรรวมถึงผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเองเพราะจะช่วยให้รับทราบข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่าง และหลากหลายจากบุคคล หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน จึงย่อมดีกว่าข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว 5) การประเมินตนเอง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวัดประเมินผล ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง และพัฒนาตนเอง 6) การวัดประเมินผลและกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน การประเมินผลต้องมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ผู้เรียนทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะและเจตคติของผู้เรียน

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 68) ได้กล่าวถึง การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร เน้นการประเมินตามสภาพจริง

ส่งเสริมให้ครูดำเนิน การวัดผล และประเมินผลเพื่อสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้ นำผลไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้และตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร โดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัด การเรียนรู้ นำผลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมี กระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมี คุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยมีหลักการที่ควรคำนึงถึงในการวัดและประเมินผลการเรียน คือ การวัดประเมินผลควรเป็น กระบวนการต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียน ควรใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง และครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดหลายด้าน เช่น สติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติ และค่านิยม การคิด การแก้ปัญหา เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วนเพียงพอสำหรับการ ประเมินผู้เรียนควรเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการวัดและประเมินผลควรประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเอง เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลาย การประเมินตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญ ของการวัดและประเมินผล ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การวัด และประเมินผลควรสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ

5. การนิเทศการศึกษา

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 62) ได้กล่าวถึง การนิเทศ หมายถึง กิจกรรมหนึ่งที่เป็น องค์ประกอบหลักของงานวิชาการในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการการจัดการเรียน การสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและหลักสูตร การประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการนิเทศให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 74) ได้กล่าวถึง การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับติดตาม กระตุ้น ช่วยเหลือสนับสนุน หรือชี้แนะในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา ของครู โดยสถานศึกษามีระบบการนิเทศการศึกษา ดำเนินการ นิเทศงานวิชาการและการเรียน การสอน สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง กำหนดปฏิทินการนิเทศ มีการพัฒนา

ระบบนิเทศและการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยหัวหน้ากลุ่มสาระ และผู้บริหารแบบกัลยาณมิตรหรือระหว่างครูผู้สอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษาหรือสถาบันอื่นๆ

อรุณี สุวรรณสร (2564, หน้า84) ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ชี้แนะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะเป็นการบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศเป็นที่ยอมรับของผู้รับนิเทศ และผู้รับนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้จริง

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 70) ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน ย่อมพบปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ มากมายที่คอยขัดขวาง ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น การนิเทศการศึกษา จะเป็นกระบวนการที่คอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาหารือ ร่วมคิดร่วมสร้าง ร่วมแก้ปัญหา ส่งเสริมให้กำลังใจ แสวงหาแนวทางร่วมกันระหว่างบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอน ทั้งนี้การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การพัฒนา ประสิทธิภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนเต็มศักยภาพ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการนิเทศการศึกษา ว่าการนิเทศภายในของสถานศึกษา เน้นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพ ตามจุดหมายของโรงเรียนและหลักสูตร นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการจัดทำระบบนิเทศการศึกษาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนิเทศจะดำเนินการ โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูและสถาบันอื่น ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการให้คำแนะนำและชี้แนะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ในทุก ๆ ด้าน มุ่งเน้นการปรับปรุงการเรียนการสอนและส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็ม ศักยภาพ

6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อเป็น การสร้างหลักสูตรที่สมบูรณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้

ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 39) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาครูได้เป็นผู้จัดทำหลักสูตรเอง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ

ของสถานศึกษาจากชุมชน จัดบุคลากร จัดทำแผนการสอน พัฒนาอย่างเป็นระบบ การจัดตารางเวลา ได้อย่างเหมาะสม และการจัดสื่ออุปกรณ์ การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียน

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 63) ได้กล่าวถึง ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาหรือพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการจัดทำ รวบรวมและตรวจสอบการเรียนของทุกรายวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ทำหน้าที่นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตร

อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 74-77) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษา คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียน ความต้องการของสังคม ชุมชน มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องมีการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผล เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป มีความสำคัญ คือ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด โดยหลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหาร และเป็นกลไกในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เป็นแนวทางกำหนดการปฏิบัติของครูในการจัด ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ และความสามารถของผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศชาติดังนั้นหลักสูตรที่ดีจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 59) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเตรียมความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาพัฒนาหลักสูตรการทำเอกสารคู่มือครูในการจัด หลักสูตรควรดำเนินการส่งเสริมการทำวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรโรงเรียน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการดำเนินการติดตาม และประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ มีการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม โดยประเมินหลักสูตรก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังการใช้ หลักสูตร รวมถึงส่งเสริมการวิจัยหลักสูตร เพื่อนำผลมาประเมินและปรับปรุงพัฒนาต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ว่า การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครู

ในสถานศึกษาต้องร่วมกันออกแบบและพัฒนาหลักสูตรโดยอิงข้อมูลจากชุมชนและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน และมีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นเตรียมความพร้อมและอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดทำเอกสารคู่มือสำหรับครู รวมถึงการจัดตารางเวลาและสื่อการสอนอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนา นอกจากนี้ยังต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังการใช้ เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่กำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษา ซึ่งแนวทางให้ครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับนักเรียน เพื่อให้พวกเขามีความรู้ ทักษะ เจตคติ และความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ข้อมูลเฉพาะของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์กรมสามัญศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566) ตั้งขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่จะรับนักเรียนที่ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ. 2478 โดยได้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แห่งแรกขึ้นที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ตั้งอยู่อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2496 โดยรับเด็กยากไร้ที่อยู่ห่างไกลคมนาคม และชาวเขาจากท้องที่ของจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เข้าศึกษาเล่าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เป็นโรงเรียนรัฐบาลประเภทพิเศษอยู่ประจำกินนอน รัฐให้การสงเคราะห์เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องเขียนแบบเรียน และค่าอาหารคนละ 1,000 บาทต่อปี และจัดหลักสูตรเน้นหนักวิชาชีวเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แล้วหากเรียนดีมีความประพฤติดีเหมาะสมที่จะกลับไปเป็นผู้นำในท้องถิ่น กรมสามัญศึกษาได้พิจารณาให้ทุนการศึกษาคัดเลือกให้เรียนต่อที่วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึงจังหวัดราชบุรี หรือโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดที่เด็กมีภูมิลำเนาอยู่เมื่อสำเร็จแล้วก็กลับไปเป็นครูในท้องถิ่นกันดารที่เป็นภูมิลำเนาเดิม ประเทศไทยมีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 42 แห่ง แยกเป็นประเภทโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 26 แห่ง และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16 แห่ง เขตการศึกษา 8 มีโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จำนวน 13 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 6 แห่ง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 7 แห่ง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกแห่งรับเด็กด้อยโอกาสซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ซึ่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ด้อยกว่า

เด็กปกติทั่วไป เนื่องจากเป็นผู้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมหรือปัญหาอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย และสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้ซึ่ง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กำหนดประเภทของเด็กด้อยโอกาสไว้ 10 ประเภท ได้แก่

1. เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือที่เรียกว่า แรงงานเด็ก หมายถึง เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือหารายได้ด้วยการขายแรงงานก่อนถึงวัยอันสมควร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างจนไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา
2. เด็กเร่ร่อน หมายถึงเด็กที่ไม่มีที่อยู่อาศัยพักพิงเป็นหลักแหล่งแน่นอน ดำรงชีวิตอยู่อย่างไร้ทิศทางขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เสี่ยงต่อการประสบอันตรายและเป็นปัญหาสังคม
3. เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก หมายถึง เด็กที่มีความสมัครใจหรือถูกล่อลวงบังคับให้ขายบริการทางเพศ หรือถูกชักจูงจนตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ
4. เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือเด็กกำพร้า หมายถึง เด็กที่มารดาคลอดทิ้งไว้ในสถานพยาบาลหรือตามสถานที่ต่าง ๆ รวมไปถึงเด็กที่ถูกบิดามารดาปล่อยทิ้งไว้ให้มีชีวิตอยู่เพียงลำพัง หรือทิ้งไว้กับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากปัญหาการหย่าร้างหรือครอบครัวแตกแยก มีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสน ขาดความรักและความอบอุ่นตลอดถึงเด็กที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู อันเนื่องมาจากสาเหตุอื่น
5. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ หมายถึง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางร่างกาย ทางเพศ หรือจิตใจ มีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุข ระวัง หวาดกลัว เนื่องจากถูกทำร้ายทารุณ ถูกบีบคั้นกดดันจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีสภาพจิตใจหรืออารมณ์ไม่เป็นปกติ หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ จากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัว
6. เด็กยากจนมากเป็นพิเศษ หมายถึง เด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของคนยากจน ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 20,000 บาทต่อปี และครอบครัวอาศัยอยู่รวมกันหลายคน ซึ่งทำให้ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบากรวมถึงเด็กในแหล่งชุมชนแออัดหรือบุตรของกรรมกรก่อสร้าง หรือมีที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาและบริการอื่น ๆ
7. เด็กในชนกลุ่มน้อย หมายถึง เด็กที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ มีชีวิตอยู่อย่างลำบาก และมีปัญหาเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทย เป็นต้นเหตุทำให้ไม่ได้รับโอกาสในการได้รับการศึกษาหรือบริการอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นเด็กในครอบครัวที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ตามบริเวณแนวชายแดนของประเทศไทย

8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เด็กที่ติดสารระเหยหรือยาเสพติด หรือเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกชักนำให้ประพฤติตนไม่เหมาะสม มีโอกาสยุ่งเกี่ยวกับกลุ่มมิจฉาชีพ ผู้มีอิทธิพล หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย ซึ่งกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มสูงต่อการก่อปัญหาในสังคม

9. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรง หมายถึง เด็กที่ติดเชื้อเอดส์ หรือมีปิตามารดาเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ ส่งผลให้ถูกสังคมรังเกียจเป็นเหตุให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษา หรือบริการอื่น ๆ ร่วมกับเด็กปกติทั่วไปได้

10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กที่กระทำความผิดและถูกควบคุมอยู่ในสถานพินิจ คุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย ตลอดถึงเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์นอกสมรส ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตายการทอดทิ้งทารก เป็นต้น

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ยังเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสในสถานศึกษา 3 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลเด็กพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

2. โรงเรียนเฉพาะความพิการสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำและไป-กลับ

3. โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นสถานศึกษาที่มีการบริหาร และการจัดการในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ได้แก่

3.1 โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19-43 และ 45-62 รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล และ/หรือชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการศึกษาแบบอยู่ประจำ

3.2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต โรงเรียนฟ้าใสวิทยา โรงเรียนยาววิทย์จังหวัดพังงา

สรุปได้ว่า โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่รับเด็กที่อยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก หรือเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท เป็นโรงเรียนของรัฐบาลประเภทพิเศษแบบอยู่ประจำ

กินนอน ให้การสงเคราะห์เครื่องนุ่มห่ม เครื่องเขียนแบบเรียน และค่าอาหารรายปี จำนวน 52 โรงเรียน

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน อันจะนำไปสู่การพัฒนาครอบครัว ชุมชน และสังคม ผู้ด้อยโอกาสเป็นทรัพยากรบุคคลอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่ผู้ด้อยโอกาสเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถเข้ารับบริการทางการศึกษาตามระบบปกติได้ เนื่องจากประสบปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และอื่น ๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส จึงเป็นการศึกษาที่มุ่งจัดให้แก่บุคคลที่จำเป็นต้องให้บริการทางการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อมุ่งให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา และมุ่งพัฒนาผู้ด้อยโอกาสทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมและทักษะฝีมือ ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิตมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้ตามศักยภาพ ตลอดทั้งจิตสำนึก และมีบทบาทในการดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม การจัดการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาสจึงควรเป็นการศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตามสภาพของผู้ด้อยโอกาสในแต่ละประเภท

การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ และไป-กลับ ตามพื้นที่บริการซึ่งครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต และทักษะวิชาการโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาซึ่งเป็น 7 เอกลักษณ์ของโรงเรียน ปัจจุบันโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้งหมด 52 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ รวม 38 โรงเรียน โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ (ไป-กลับ) โรงเรียนฟ้าใสวิทยา และโรงเรียนเยาววิทย์ โดยในปีการศึกษา 2565 ได้รับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ 10 ประเภท และเด็กพิการเรียนร่วมเข้าเรียนจำนวนทั้งหมด 32,841 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565) จำแนกเป็น เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) จำนวน 26,755 คน เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด จำนวน 54 คน เด็กที่ถูกทอดทิ้ง จำนวน 1,080 คน เด็กที่ถูกทำร้ายอย่างทารุณ จำนวน 15 คน เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ จำนวน 6 คน เด็กในชนกลุ่มน้อย จำนวน 1,275 คน เด็กเร่ร่อน จำนวน 8 คน เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือแรงงานเด็ก จำนวน 1 คน เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศหรือโสเภณีเด็ก จำนวน 0 คน เด็กในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 114 คน และเด็กพิการเรียนร่วม จำนวน 3,533 คน

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกโดยการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อค้นหา คัดกรองเด็กด้อยโอกาสให้มีโอกาสทางการศึกษา ประสานข้อมูลกับสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนได้มีการ จัดการเรียนการสอนทั้งรูปแบบ On-site, On-Line, On-hand, On-Air และ On-demand แต่ส่วนใหญ่จะจัดการเรียนการสอนแบบ On-site โดยมีคู่มือแผนเผชิญเหตุเฉพาะ และใช้มาตรการหลัก 6 หลัก มาตรการเสริมเข้มของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนใช้หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและการจัดการเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการมีงานทำ โดยจัดให้มี ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำคู่มือดูแลนักเรียนประจำ คู่มือมาตรฐานด้านโภชนาการ สุขภาพอาหาร คู่มือสถานศึกษาปลอดภัย สำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์เพื่อให้นักเรียน มีความเป็นอยู่ที่ดี มีคุณภาพ มีสุขอนามัย มีภาวะโภชนาการที่ดีและมีความปลอดภัย รวมทั้ง มีกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบโดยเน้นทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาการ ในการพัฒนาประสบการณ์เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตอย่างสุจริต ส่งเสริมให้มีการพัฒนาสู่ ความเป็นเลิศ หรือศูนย์บ่มเพาะด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น มุ่งสู่เวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในระดับนานาชาติและเวทีโลกต่อไป

สรุปได้ว่า โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง โรงเรียนที่ผลิตเครื่องมือในการพัฒนาคน อันจะนำไปสู่การพัฒนาครอบครัว ชุมชนและสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้มีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาการ จนสามารถกลายเป็นทรัพยากรบุคคลอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561, หน้า 212-221) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ และด้านผู้ปกครองและชุมชนของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชน

ของโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชนของ โรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณิชาภา สุนทรไชย และคณะ (2561, หน้า 67-76) วิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง พบว่า ในภาพรวม ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับ “มาก” 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารควรมีการประชุมและวางแผนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้และเข้าใจมองเห็นภาพที่ชัดเจนโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้งานออกมามีศักยภาพ มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการทำงานเพื่อความเร็วแล้วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารต้องเข้าใจในเทคโนโลยีและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อจะได้พัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีและมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารต้องเป็นผู้กล้าเสี่ยง กล้าลงทุนและสามารถจัดสรรงบประมาณได้ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครู

ปวีณา คำชมพู และคณะ, 2562, หน้า 55-64) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 2) ผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกันขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน 4) ผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

รชวิทย์ หล่อศรีสุขชัย และคณะ, 2562, หน้า 219-228) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของหัวหน้างานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ผู้วิจัยนำแบบวัดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปเก็บข้อมูลจริง และตรวจสอบความเที่ยงตรง

เชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า แบบจำลองการวัดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563, หน้า 113-114) ได้วิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ การสร้างบรรยากาศในการองค์กร การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย และการสร้างองค์กรนวัตกรรมตามลำดับ 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การสอนคุณธรรมในโรงเรียน การพัฒนาตนเองของครู การจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสามารถในการสอนตามแนวทางสะเต็มศึกษา ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และภาษาอังกฤษ ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสร้างบรรยากาศในการองค์กร และการสร้างองค์กรนวัตกรรมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

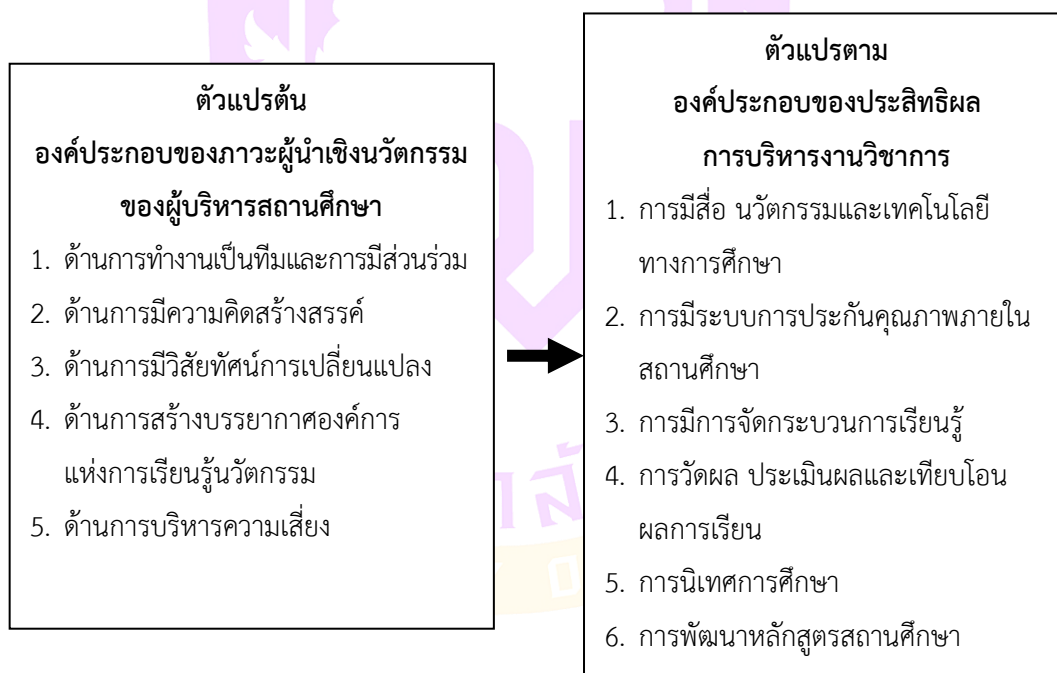
Townsend (1997) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาในเมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลียและในรัฐ 7 รัฐของสหรัฐอเมริกา พบว่า สมาชิกของโรงเรียนได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เชื่อว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ได้แก่บุคลากรมีคุณภาพมีจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีบรรยากาศที่ดีในการเรียน

Heneveld And Craig (2019) ได้ทำการศึกษา และเสนอรูปแบบความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (Model of School Effectiveness) ไว้สอดคล้องกันในตัวของกระบวนการเชิงระบบซึ่งประกอบด้วย กลุ่มปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนด้านปัจจัยป้อนเข้าต่าง ๆ เช่น นโยบายและการสนับสนุนทางการเงิน หลักสูตรมาตรฐานและการประเมินผลสิ่งอำนวยความสะดวก ตำรา/วัสดุอุปกรณ์และครูที่ประกอบด้วยการฝึกอบรมครูและการสนับสนุนด้านวิชาชีพ 2) ผู้ปกครอง และชุมชน (Parents & Community) เช่น ทศนคติต่อโรงเรียน การส่งเสริมการบริหารจัดการ และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์

และกลุ่มปัจจัยภายในโรงเรียน (Within School Factors) ได้แก่ 1) วัฒนธรรมโรงเรียน เช่น ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล คุณภาพของครู

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม 2) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 4) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม ทั้งนี้อิทธิพลขององค์ประกอบดังกล่าวจะส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) การมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) การมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้



ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 จำนวน 14 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 881 คน ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ.2566 (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน (Krejcie and Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยใช้จำนวนโรงเรียนทั้ง 14 โรงเรียน ซึ่งแสดงได้ดัง

ตาราง 3 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 6	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 21 จังหวัดแม่ฮ่องสอน	57	17
2. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 จังหวัดแม่ฮ่องสอน	46	14
3. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา	104	31
4. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 จังหวัดแพร่	59	18
5. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน	65	20
6. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 จังหวัดเชียงใหม่	58	17
7. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่	84	25
8. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัดแม่ฮ่องสอน	32	10
9. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56 จังหวัดน่าน	80	24
10. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 59 จังหวัดแม่ฮ่องสอน	42	13
11. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 60 จังหวัดเชียงใหม่	64	19
12. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 61 จังหวัดเชียงใหม่	44	13
13. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 62 จังหวัดเชียงราย	70	21
14. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	76	23
รวม	881	265

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์ทำงาน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม
2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
4. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง

ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert) จึงได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert) จึงได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ที่สอดคล้องและครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ
2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับนิยามองค์ประกอบแต่ละด้านของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ตามขอบเขตที่กำหนด
3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ดังนี้ ท่านที่ 1 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่นำนวัตกรรมเข้ามาร่วมในการบริหาร ท่านที่ 2 เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ท่านที่ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 0-1 และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ
5. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ศึกษาแต่มีโรงเรียนที่ได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ทั้งนี้ ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 เท่ากับ 0.812 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 เท่ากับ 0.800
6. ยื่นคำร้องการรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และได้รับเอกสารรับรองเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2567
7. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกขอออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

2. ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านทางระบบการสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา พร้อมด้วยแบบสอบถามโดยใช้ Google Form ไปยังสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3. เมื่อได้รับการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบ ความถูกต้องความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการวิจัย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation

Coefficient) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 137) ดังนี้

- 0.20 ลงไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำมาก
- 0.21–0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับต่ำ
- 0.41–0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับปานกลาง
- 0.61–0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง
- 0.81 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูงมาก

4. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องของคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC)

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Coefficients) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2.4 ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation Coefficient)
- 2.5 การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้โดยได้ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตอนที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตอนที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

% แทน ร้อยละ

*

แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**

แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

X

แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

X₁

แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม

X₂

แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

X_3 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์
การเปลี่ยนแปลง

X_4 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศ
องค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม

X_5 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยง

Y แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ

Y_1 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษา

Y_2 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

Y_3 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้

Y_4 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน
ผลการเรียน

Y_5 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา

Y_6 แทน ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R_2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือประสิทธิภาพในอำนาจพยากรณ์

a แทน ค่าคงที่ของพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

b แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

β แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนน มาตรฐาน

SE_b แทน ค่าความคาดเคลื่อนคะแนนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ ตัวแปร พยากรณ์

SE_{est} แทน ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

$\hat{Y}$ แทน ค่าของสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ)
อันเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา) ที่ได้จากการถดถอย
พหุคูณในรูปแบบของคะแนนดิบ

$\hat{Z}$ แทน ค่าของสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ (ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ)
อันเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา) ที่ได้จากการถดถอย
พหุคูณในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนำมาแจกแจงความถี่และหาร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (n = 265)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	62	23.40
1.2 หญิง	203	76.60
1.3 ไม่ระบุ	0	0.00
รวม	265	100.00
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	27	10.19
2.2 ระหว่าง 5-10 ปี	107	40.38
2.3 มากกว่า 11 ปีขึ้นไป	131	49.43
รวม	265	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 265 คน จำแนกตามเพศ ประกอบด้วย ชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 หญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 และไม่ระบุเพศ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.19 ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 40.38 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 49.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ตามค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 265		ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.44	0.45	มาก	4
2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.59	มาก	5
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.50	0.33	มาก	2
4. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม	4.50	0.30	มาก	2
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.53	0.35	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.45	0.26	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.35) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.33) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.30) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.45) และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	n = 265		ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนภารกิจและกำหนดเป้าหมายขององค์กร	4.38	0.62	มาก	4
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร	4.39	0.60	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	4.34	0.67	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนและแบ่งหน้าที่ให้แก่ทีมงานอย่างชัดเจน	4.61	0.54	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการทำงาน	4.48	0.62	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.44	0.45	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนและแบ่งหน้าที่ให้แก่ทีมงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.54) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการทำงาน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.62) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและ

ความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	n = 265		ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร	4.20	0.79	มาก	4
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด กล้าท้าทาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำเสนอวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน	4.29	0.78	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน	4.41	0.74	มาก	1
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษา	4.39	0.73	มาก	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว และความยืดหยุ่นในการทำงาน เช่น การส่งเอกสารรูปแบบออนไลน์ เป็นต้น	4.20	0.73	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.30	0.59	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดสิ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยี

สารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.74) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.73) ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิด กล้าทำทลาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำเสนอวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.78) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.79) และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว และความยืดหยุ่นในการทำงาน เช่น การส่งเอกสารรูปแบบออนไลน์ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	n = 265		ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา	4.46	0.53	มาก	4
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาและถ่ายทอดสู่ การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.53	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการสร้างและเผยแพร่ วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรในองค์กร	4.46	0.58	มาก	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเองต่อบุคลากร ในองค์กร	4.46	0.58	มาก	4
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมแรงจูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ขององค์กรอย่างเต็มความสามารถ	4.53	0.51	มากที่สุด	2
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิด เชิงระบบและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาองค์กร	4.52	0.56	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.50	0.33	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาและถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงระบบและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาองค์กร ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการสร้างและเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรในองค์กร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเองต่อบุคลากรในองค์กร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม	n = 265		ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างค่านิยมใหม่ให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.65	0.52	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและลดความเครียดในการทำงานเพื่อให้บุคลากรในองค์กรรู้สึกพึงพอใจ	4.48	0.53	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้บุคลากรแบ่งปันและเรียนรู้จากกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ	4.51	0.54	มากที่สุด	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การ แห่งการเรียนรู้นวัตกรรม	n = 265		ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร มีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนา นวัตกรรมด้วยตนเอง	4.43	0.51	มาก	6
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าถึง และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา นวัตกรรมในองค์กรอย่างสะดวก	4.46	0.52	มาก	5
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนา นวัตกรรมใหม่ ๆ ภายในองค์กร	4.48	0.53	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.50	0.30	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาสร้างค่านิยมใหม่ให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) ผู้บริหาร สถานศึกษาผลักดันให้บุคลากรแบ่งปันและเรียนรู้จากกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.54) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและลดความเครียดในการ ทำงานเพื่อให้บุคลากรในองค์กรรู้สึกพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร มีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการบริหารความเสี่ยง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยง	n = 265		ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	4.51	0.53	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างแม่นยำ	4.52	0.54	มากที่สุด	2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.55	0.51	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.53	0.35	มากที่สุด	

จากตาราง 10 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6**

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ตามค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

**ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ
ของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวม**

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ	n = 265		ระดับประสิทธิผล ของการบริหาร งานวิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.48	0.35	มาก	2
2. ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.28	0.57	มาก	5
3. ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.61	0.25	มากที่สุด	1
4. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	4.41	0.53	มาก	3
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.24	0.68	มาก	6
6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.29	0.54	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.40	0.36	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.25) ด้านการมีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.35) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.53) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.54)

ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	n = 265		ระดับประสิทธิผลของ การบริหารงานวิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	4.53	0.56	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย	4.49	0.58	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในองค์กร	4.40	0.58	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง	4.51	0.58	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ครูผลิตเพื่อการใช้ประโยชน์ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ	4.48	0.64	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.48	0.35	มาก	

จากตาราง 12 พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในองค์กร ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	n = 265		ระดับประสิทธิผล ของการบริหารงาน วิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตาม โครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบ การประกันคุณภาพภายใน	4.46	0.71	มาก	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเกณฑ์ การประเมินเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.08	0.81	มาก	6
3. ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงาน การศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้้อย่างเหมาะสม	4.30	0.68	มาก	3
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามระบบการประกัน คุณภาพจากการศึกษาที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ	4.39	0.73	มาก	2

ตาราง 13 (ต่อ)

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	n = 265		ระดับประสิทธิผล ของการบริหารงาน วิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการ ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.18	0.83	มาก	5
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ ครูผู้สอนประเมินตนเองและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับ คุณภาพการสอน	4.28	0.79	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.28	0.57	มาก	

จากตาราง 13 พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.71) ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพจากการศึกษาที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.73) ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ
ของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมี การจัด
กระบวนการเรียนรู้

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการมี การจัดกระบวนการเรียนรู้	n = 265		ระดับประสิทธิผลของ การบริหารงาน วิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัด กิจกรรมการสอนที่หลากหลายและ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน	4.70	0.46	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนา การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะ การคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.62	0.53	มากที่สุด	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตาม ความเหมาะสมของผู้เรียน	4.64	0.53	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน	4.52	0.50	มากที่สุด	7
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้	4.59	0.49	มากที่สุด	5
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียน การสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	4.59	0.49	มากที่สุด	5
7. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุง แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.61	0.49	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.61	0.25	มากที่สุด	

จากตาราง 14 พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตามความเหมาะสมของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	n = 265		ระดับประสิทธิผล ของการบริหาร งานวิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ และตีความผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.35	0.74	มาก	5
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	4.46	0.67	มาก	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนครูในการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้	4.42	0.72	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.42	0.65	มาก	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.41	0.62	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.41	0.53	มาก	

จากตาราง 15 พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.67) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนครูในการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.72) ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ และตีความผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการนิเทศการศึกษา

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา	n = 265		ระดับประสิทธิผลของ การบริหารงานวิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด	4.18	0.81	มาก	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำระบบนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.72	มาก	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.25	0.84	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.24	0.68	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำระบบนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	n=265		ระดับประสิทธิผล ของการบริหาร งานวิชาการ	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการ ร่วมกับครูออกแบบและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.29	0.79	มาก	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตร ตามความเหมาะสม	4.25	0.75	มาก	5
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.28	0.77	มาก	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการอบรม และเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	4.24	0.69	มาก	6
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัย เกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร	4.35	0.80	มาก	1
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.33	0.71	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.29	0.54	มาก	

จากตาราง 17 พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.80) ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการร่วมกับครูออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.79) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ตามค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ตามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	ประสิทธิผลของการบริหาร งานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ กลุ่ม 6 (r)		Sig	แปลผล
ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	0.753**		.000	มีความสัมพันธ์ต่อกันในระดับสูง

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เท่ากับ 0.753 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปรประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y	Mean	S.D.
X_1	1.000						4.44	0.45
X_2	0.571**	1.000					4.30	0.59
X_3	0.225**	0.152*	1.000				4.50	0.33
X_4	0.197**	0.316**	0.162**	1.000			4.50	0.30
X_5	0.232**	0.202**	0.289**	0.292**	1.000		4.53	0.35
Y	0.614**	0.823**	0.145*	0.345**	0.271**	1.000	4.40	0.36

จากตาราง 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ (Y) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 13 คู่ และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน (X) กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโดยรวม (Y) สูงสุด 3 อันดับแรก พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ($r = 0.823^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X_1) ($r = 0.614^{**}$) และด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ในนวัตกรรม (X_4) ($r = 0.345^{**}$) ตามลำดับ และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_3) ($r = 0.145^*$) น้อยที่สุด

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ Multicollinearity

Variable	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
X ₁	0.65	1.55
X ₂	0.63	1.59
X ₃	0.89	1.13
X ₄	0.84	1.19
X ₅	0.84	1.20

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ (>0.5) และค่า Variance Inflation Factor ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า น้อยกว่า 10 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังตาราง 20

ตอนที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Enter Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตัวแปร	b	SE	β	t
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X ₁)	0.164	0.032	0.207	5.073**
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X ₂)	0.410	0.025	0.672	16.267**
ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X ₃)	-0.041	0.038	-0.038	-1.079
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม (X ₄)	0.089	0.042	0.075	2.103*
ด้านการบริหารความเสี่ยง (X ₅)	0.078	0.037	0.076	2.127*
a = 1.342 R = 0.849 $SE_{est} = 0.190$ $R^2=0.721$ F = 134.183**				

จากตาราง 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X_1) และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม (X_4) และด้านการบริหารความเสี่ยง (X_5) โดยทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ร้อยละ 72.10 ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถมาสร้างสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.342 + 0.164(X_1) + 0.410(X_2) - 0.041(X_3) + 0.089(X_4) + 0.078(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.207(ZX_1) + 0.672(ZX_2) - 0.038(ZX_3) + 0.075(ZX_4) + 0.076(ZX_5)$$

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตัวแปร	b	SE	β	t
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	0.412	0.025	0.674	16.236**
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X_1)	0.168	0.032	0.212	5.276**
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม (X_4)	0.106	0.041	0.090	2.577**
$a = 1.407$ $R = 0.846$ $SE_{est} = 0.192$ $R^2 = 0.716$ $F = 219.569^{**}$				

จากตาราง 22 จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X_1) และด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม (X_4)

ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ได้ร้อยละ 71.60 ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถมาสร้างสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.407 + 0.412(X_2) + 0.168(X_1) + 0.106(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.674(Zx_2) + 0.212(Zx_1) + 0.090(Zx_4)$$



บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างแม่นยำ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการวางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

- 1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาและถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

ขององค์กรอย่างเต็มความสามารถผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงระบบ และวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาองค์กร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา มีกระบวนการสร้างและเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรในองค์กร และสามารถสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเองต่อบุคลากรในองค์กร

1.3 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างค่านิยมใหม่ ให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้บุคลากรแบ่งปัน และเรียนรู้จากกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศ ที่ผ่อนคลายและลดความเครียดในการทำงานเพื่อให้บุคลากรในองค์กรรู้สึกพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ภายในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมในองค์กร อย่างสะดวก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมด้วยตนเอง

1.4 ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผน และแบ่งหน้าที่ให้แก่ทีมงานอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุน การนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของบุคลากรในการวางแผนภารกิจและกำหนดเป้าหมายขององค์กร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา

1.5 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจ ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิด กล้าทำทลาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ นำเสนอวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว และความยืดหยุ่นในการ ทำงาน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตามความเหมาะสมของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ครูผลิตเพื่อการใช้ประโยชน์ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในองค์กร

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนครูในการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบในการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ และตีความผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการร่วมกับครูออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรตามความเหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

2.5 ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพจากการศึกษาที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

2.6 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำระบบนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เท่ากับ 0.753 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ที่สามารถ

พยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม และด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y^{\wedge} = 1.407 + 0.412(X_2) + 0.168(X_1) + 0.106(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z^{\wedge} = 0.674(ZX_2) + 0.212(ZX_1) + 0.090(ZX_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

1.1 ด้านการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา แสงแก้ว (2565, หน้า 83) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาถิ่น 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน วิเคราะห์ และระบุความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และสอดคล้องกับ ภาคิน เกษณา (2564, หน้า 121) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุม กิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

1.2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564 , หน้า 156) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการพัฒนาการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมในการบริหารองค์กรให้มีความรู้เกี่ยวกับการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมในสถานศึกษา ส่งเสริมการกล้าคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่และส่งเสริม การทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม นำเทคโนโลยี สื่อ สารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการทำงานของครู ให้คำแนะนำการดำเนินงานที่เป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

2.1 ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สุวรรณศร (2564, หน้า 131) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจึงเน้นที่จะให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย โดยครูออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ อีกทั้งครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไทพนา ป้อมหิน (2562, หน้า 44) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกรณ์ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา และมีการนิเทศทั้งงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับความสำคัญของกระบวนการนิเทศภายในอย่างมีคุณภาพ และผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร และร่วมจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง

4. จากการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 พบว่า

4.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ให้ความสำคัญกับการคิดใหม่ ทำใหม่ หรือต่อยอดความคิดเดิม เพื่อพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน โดยผู้บริหารต้องสื่อสารแนวคิดให้ชัดเจน โน้มน้าวให้ทีมงานร่วมมือ เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น เพื่อกระตุ้นจินตนาการและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน พร้อมทั้งมีวิสัยทัศน์ที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัย และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอวิธีการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สุวรรณศรี (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีความคิดสร้างสรรค์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนร่วมกับคณะครูเพื่อขับเคลื่อน

การทำงานตามวิสัยทัศน์ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนผลการทำงาน โดยผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ กำหนดบทบาทหน้าที่ของทีมงานอย่างชัดเจน สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา ส่งเสริมความสามัคคี สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม พร้อมแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและเกิดผลอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สุวรรณศรี (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรแสวงหาความรู้ใหม่พัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ทักษะ และประสบการณ์ทางเทคโนโลยีในการผลักดันการใช้นวัตกรรมเพื่อการศึกษาจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้อย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ นิลสาขา (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในสวนผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการบริหารความเสี่ยง ที่ไม่สามารถทำนายได้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ถึงแม้ว่าระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อาจจะต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งควรส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเสนอแนะการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงาน และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน และสนับสนุนงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ ๆ ที่บุคลากรสามารถนำไปพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้การจัดอบรมเรื่องการบริหารความเสี่ยงและการวิเคราะห์สถานการณ์ในอนาคต จะทำให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้เครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง หรือการสร้างแผนบริหารความเสี่ยงในระดับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งควรพัฒนาและส่งเสริมโดยการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และจัดอบรมให้บุคลากรเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สร้างเข้าใจในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งสนับสนุนการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาห้องเรียน เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของครูในทุกกลุ่มสาระ นอกจากนี้การจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพ หรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพ โดยการจัดทำแผนประกันคุณภาพ และแผนนิเทศการศึกษาที่มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้ผู้เรียนและครูได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ และคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

3.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้เป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหาร

ควรส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของตนเองและบุคลากร โดยเปิดโอกาสให้มีการเสนอไอเดียใหม่ ๆ และพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์บริบทของสถานศึกษา

3.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยให้ครูและบุคลากรมีบทบาทในการตัดสินใจ และร่วมแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

3.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม เป็นด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการบริหารความเสี่ยง ไม่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ จึงควรทำการศึกษาอิทธิพลทางอ้อมเนื่องจากพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้นมีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โดยการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ

2. จากผลการวิจัยแม้ว่าทั้ง 3 ด้านของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม จะสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 71.60 แสดงว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลร่วมด้วยการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านนโยบายของสถานศึกษา หรือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3. ผลการวิจัยนี้เป็นผลการวิจัยที่เกิดในบริบทของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความแตกต่างของบริบทของสถานศึกษา เช่น ขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา หรือที่ตั้งของสถานศึกษา จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงลึกของแต่ละด้านต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจว่าแต่ละด้านส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไร และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร

4. การวิจัยเชิงปริมาณที่ผ่านมาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แต่ยังคงขาดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการและประสบการณ์จริงการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต หรือการวิเคราะห์กรณีศึกษา เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษา



บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษและผู้บริการสถานศึกษา. สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยาณี ศรีวัชชัย. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- เกษแก้ว เจริญเกตุ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- คณิน คำแพง. (2563). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น : โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและภาวะผู้นำแบบดิจิทัล. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- จิระศักดิ์ นามวงษ์. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. Google.com
<http://202.28.34.124/dspace/handle/123456789/1110>
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.

- ญาดา สุทธิ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/63920311.pdf
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ณพรชกรณ ชัยพรม. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร. Google.com
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/ssru-edu/article/view/261857/178861>
- ณัฐนิชา พลสีดา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนครพนม. Google.com https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2021120762421247132_fulltext.pdf
- นิชาภา สุนทรไชย, เสงศักดิ์ พลฤกษ์ และประยุทธ ชูสอน. (2561). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง
นวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา,
5(1), 67-76.
- ณอมวรรณ ช่างทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความ
เป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 2. Google.com <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/6807>
- ไทพนา ป้อมหิน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
นครพนม]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ธนัญญา คุณสุข. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำแบบยั่งยืนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. Google.com https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=64632233102
- นพรัตน์ มูลศรีแก้ว. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. Google.com
<http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/830/1/58030580029.pdf>

- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- บริพัฒน์ สารผล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. Google.com https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=63421247126
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา คำชมภู, ธวัชชัย ไพไธ และฤทัยทรัพย์ ดอกคำ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. Google.com <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=654>
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ปิยโชติ รอดหลง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท. Google.com <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4344/1/620620017.pdf>
- ปิยะพร เที่ยวนินทร์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. Google.com <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/rdi-ar/article/view/212685>
- บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- พระจรัสชัย ปัญญาชิโร. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. Google.com https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080861421229103_fulltext.pdf
- พัชร์วิสา จันทพิมพ์. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.

- พัชรารณณ์ ลัมพ์คิน. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. Google.com <https://so03.tc-i-thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/263366>
- พิชฌาญา แพงด้วง. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. Google.com
<https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2565/M131294/Pangduang%20Pitchada.pdf>
- เพ็ญญา แสงแก้ว. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่าย
สถานศึกษาเถิน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. [การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ภาคิน เกษณา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ยินดี ฮานาฟี. (2562). แนวทางการส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับครูโรงเรียนสามโคก สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. Google.com <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/123>
- รชวิทย์ หล่อศรีศุภชัย, ยุทธนา ไชยจุกุล และดุชนิ โยเหลา. (2562). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยการ
ใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME). Google.com <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/278/1/g5561150070.pdf>
- รัชนิดา การิรัตน์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของ
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). คลังความรู้. Google.com <http://legacy.orst.go.th/?knowledge=%E0%B8%99%E0%B8%B3-%E0%B9%93%E0%B9%91-%E0%B8%9E%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%95>
- ลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสถานศึกษา
ตามแบบชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. [วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- วลีรัตน์ ฉิมน้อย. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาตามแนวคิด
คุณลักษณะพลเมืองคุณภาพในศตวรรษที่ 21. Google.com <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9323/>

- วัชรพงศ์ ทศนบรรจง. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ศศิกรณ ศรีเขาล้าน. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ศิริพรพรรณ สียวง. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. สืบค้นเมื่อ จาก <http://ir.sru.ac.th/bitstream/123456789/759/1/Fulltext-03032563.pdf>
- เศรษฐพงศ์ นันภิรักษ์. (2563). *ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตดอยสามหมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34*. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2564). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันออก*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- สาริตา จันท์แรม. (2562). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก*. Google.com <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/download/240066/163808/825845>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2547-2553)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร*.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)*.
https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2566). *การลดภาระการประเมินผลการปฏิบัติงานและเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*.
<http://special.obec.go.th/HV3/page.php>
- สุชาติ นิลสาขา. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. Google.com <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSSP/article/view/261769>
- สุวิมล ต้นสิงห์. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชธานี]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- อภิรักษ์ บุปผาชื่น. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. Google.com <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/247139>
- อรุณี สุวรรณศรี. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- อานนท์ นนทวัน. (2560). *การประยุกต์ใช้กระบวนการ Six Sigma เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. Google.com <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2560/123501/Nontawan%20Amon.pdf>
- Biggs, J. (2003). *Aligning Teaching and Assessing to Course Objectives*. New Trends and Innovations.
- Black, P. and Wiliam, D. (1998). *Inside the Black Box: Raising Standards Through Classroom Assessment*. Phi Delta Kappan.
- Darling-Hammond, L. (2006). *Powerful Teacher Education: Lessons from Exemplary Programs*. Jossey-Bass.
- Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. Routledge.

- Glickman, C. D., Gordon, S. P. and Ross-Gordon, J. M. (2014). *Super Vision and Instructional Leadership: A Developmental Approach*. Pearson.
- Hallinger, P., Leithwood, K. and Heck, R. H. (2003). *Leadership: Instructional* Google.com
https://mahidol.elsevierpure.com/en/publications/leadership-instructional-2?utm_source=chatgpt.com
- Heneveld and Craig. (2019). *Planning and monitoring the quality of primary education in subsaharan Africa*. World Bank, Human Resources and Poverty Division., Washington DC.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Google.com <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Marzano, R. J. (2007). *The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction*. ASCD.
- Omstein, A. C. and Hunkins, F. P. (2013). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues*. Pearson.
- Roblyer, M. D. and Doering, A. H. (2014). *Integrating Educational Technology into Teaching*. Pearson.
- Stufflebeam, D. L. (2000). The CIPP Model for Evaluation. In Stufflebeam, D. L., Madaus, G. F., Kellaghan, T. (Eds.), *Evaluation Models* (pp. 279-317). Springer.
- Tomlinson, C. A. (2001). How to Differentiate Instruction in Mixed-ability Classrooms. ASCD.
- Townsend, T. (1997). What Makes School Effective? A Comparison Between School Communities in Australia and the USA. *School Effectiveness and School Improvement*, 8, 311-326.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*.: University of Chicago Press.
- UNESCO. (2013). *ICT in Education: Policy, Infrastructure and ODA Status in Selected ASEAN Countries*. UNESCO.

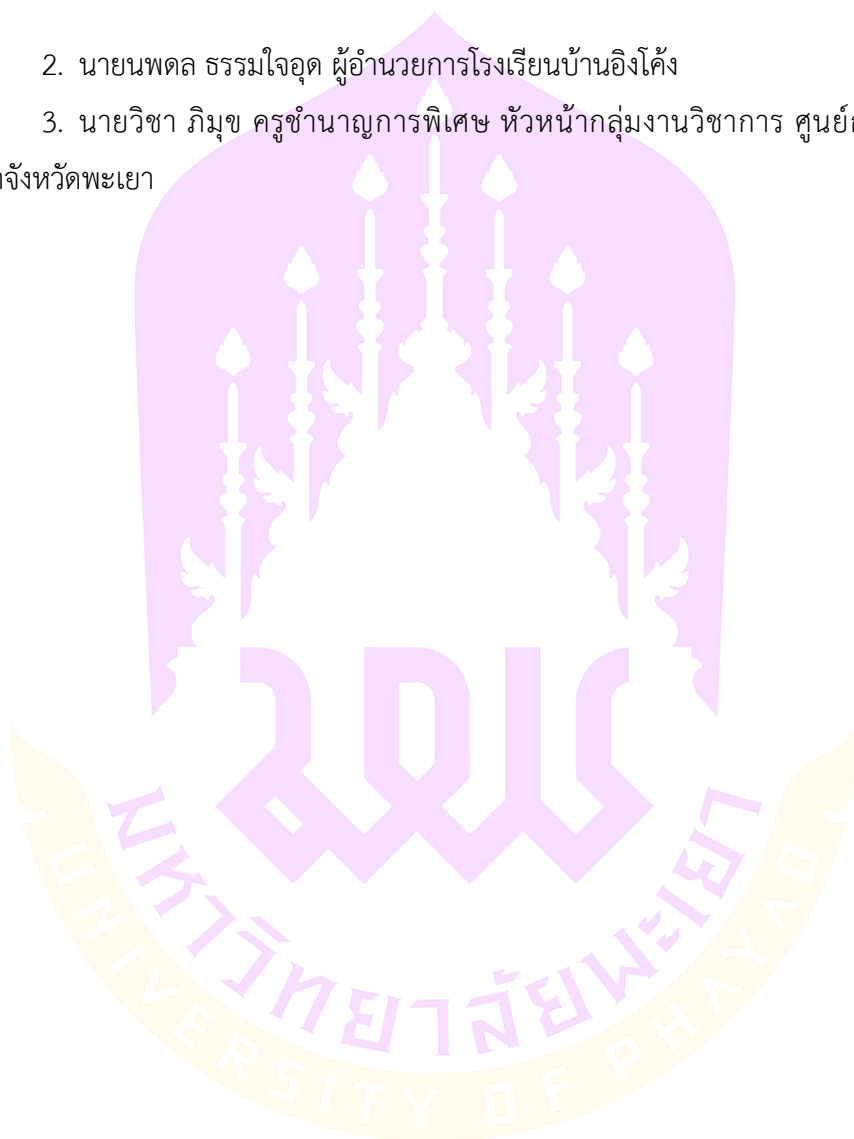


ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผศ.ดร.นรินทร์ นนทมาลย์ อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นายนพดล ธรรมใจอดุลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอิงโค้ง
3. นายวิชา ภิมุข ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา



ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูล
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน จำนวน 60 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 6 จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 6 จำนวน 32 ข้อ

นายจิตชนก โลกคำลือ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ท่านยินยอมในการให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ ☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม

*****หากท่านยินยอมให้ท่านกลอกข้อมูลต่อไปนี้ตามความเป็นจริง*****

ชื่อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ () ชาย () หญิง () ไม่ระบุ
2	ประสบการณ์ทำงานในการสอน (เศษปีที่เกิน 6 เดือน นับเพิ่มอีกหนึ่งปี) () น้อยกว่า 5 ปี () ระหว่าง 5 – 10 ปี () มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่ม
สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ประกอบด้วย 5 ด้าน

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนภารกิจและกำหนดเป้าหมายขององค์กร					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนและแบ่งหน้าที่ให้แก่ทีมงานอย่างชัดเจน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการทำงาน					
ด้านความคิดสร้างสรรค์						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร					
7	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิด กล้าทำหยา และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำเสนอวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษา					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว และความยืดหยุ่นในการทำงาน เช่น การส่งเอกสารรูปแบบออนไลน์ เป็นต้น					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง						
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาและถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการสร้างและเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรในองค์กร					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเองต่อบุคลากรในองค์กร					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรอย่างเต็มความสามารถ					
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงระบบและวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาองค์กร					
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้นวัตกรรม						
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างค่านิยมใหม่ให้กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
18	ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและลดความเครียดในการทำงานเพื่อให้บุคลากรในองค์กรรู้สึกพึงพอใจ					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาผลักดันให้บุคลากรแบ่งปันและเรียนรู้จากกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมด้วยตนเอง					
21	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาวัตกรรมการในองค์กรอย่างสะดวก					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ภายในองค์กร					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารความเสี่ยง						
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต					
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างแม่นยำ					
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามความจริงเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ประกอบด้วย 6 ด้าน

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในองค์กร					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง					
5	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการเผยแพร่สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ครูผลิตเพื่อการใช้ประโยชน์ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ					
ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
6	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายใน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้อย่างเหมาะสม					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพจากการศึกษาที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการสอน					
ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้						
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตามความเหมาะสมของผู้เรียน					
15	ผู้บริหารสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเก็บรวบรวมตรวจสอบ และตีความผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร					
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนครูในการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
23	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
ด้านการศึกษา						
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำระบบนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
26	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ					
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการร่วมกับครูออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรตามความเหมาะสม					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
30	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการอบรมและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร					
31	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร					
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร					



ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

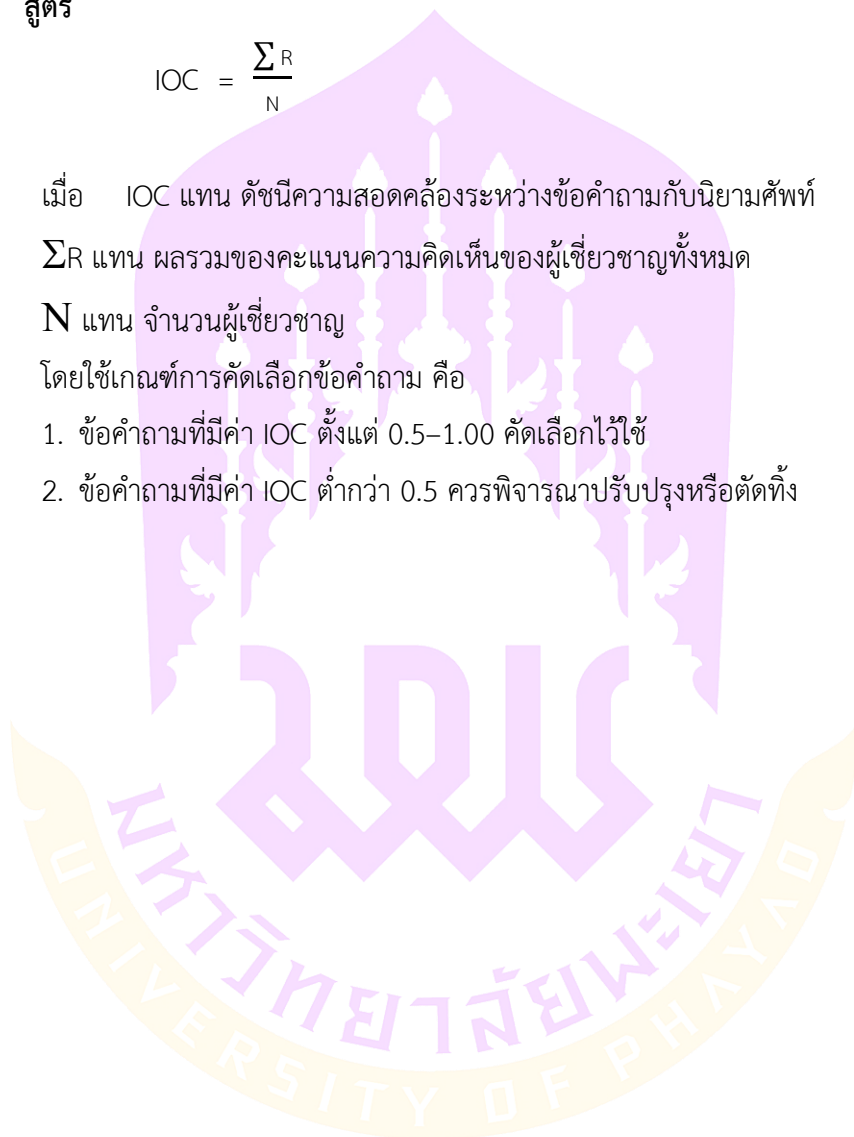
เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 คัดเลือกไว้ใช้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง



แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence)
ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

งานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3	
1	เพศ () ชาย () หญิง () ไม่ระบุ	1	1	1	สอดคล้อง
2	ประสบการณ์ทำงาน (เศษปีไม่เกิน 6 เดือน นับเพิ่มอีกหนึ่งปี) () น้อยกว่า 5 ปี () ระหว่าง 5-10 ปี () ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	1	1	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อคำถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของ
กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
ประกอบด้วย 5 ด้าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญคนที่			สรุปความสอดคล้อง
		1	2	3	
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนภารกิจและเป้าหมายขององค์กร	1	1	1	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3	
3	ผู้บริหารสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	1	1	1	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนและแบ่งหน้าที่ให้แก่ทีมงานอย่างชัดเจน	1	1	1	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการนำนวัตกรรมและการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการทำงาน	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร	0	1	1	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิด กล้าทำทลาย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำเสนอวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงาน	1	1	1	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ	1	1	1	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรและภารกิจของสถานศึกษา	1	1	1	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม ความคล่องตัว และความยืดหยุ่นในการทำงาน	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาและกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน	0	1	1	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนาและถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3	
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการสร้างและเผยแพร่ วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรในองค์กร	1	1	1	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความไว้วางใจและ ความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของตนเองต่อบุคลากรในองค์กร	1	1	1	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมแรงจูงใจให้ครู ปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร อย่างเต็มความสามารถ	1	1	1	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดเชิงระบบ และวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนา องค์กร	0	1	1	สอดคล้อง
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรม					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างค่านิยมใหม่ให้กลายเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	1	1	1	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่ผ่อน คลายและลดความเครียดในการทำงานเพื่อให้บุคลากร ในองค์กรรู้สึกพึงพอใจ	1	1	1	สอดคล้อง
19	ผู้บริหารสถานศึกษาลักตั้นให้บุคลากรแบ่งปัน และเรียนรู้จากกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถ ในการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมด้วยตนเอง	1	1	1	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการเข้าถึงและการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมในองค์กรอย่างสะดวก	1	1	1	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ภายในองค์กร	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการบริหารความเสี่ยง					
23	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวางแผนการ จัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3	
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างแม่นยำ	1	1	1	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรมเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ

ข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ประกอบด้วย 6 ด้าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	1	
ด้านการมีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมสำหรับการเรียน การสอน	1	1	1	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามจุดมุ่งหมาย	1	1	1	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสำรวจและ วิเคราะห์สภาพปัญหาด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ในองค์กร	1	1	1	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพ ของสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง	1	1	1	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ครูผลิตเพื่อการใช้ประโยชน์ใน สถาบันการศึกษาอื่น ๆ	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	1	
ด้านการมีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายใน	1	0	1	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน	1	0	1	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานที่รองรับมาตรฐานการศึกษามาใช้อย่างเหมาะสม	1	0	1	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษามีประสิทธิภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการสอน	0	1	1	สอดคล้อง
ด้านการมีการจัดกระบวนการเรียนรู้					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	1	1	1	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	1	1	1	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับตามความเหมาะสมของผู้เรียน	1	1	1	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารสถานศึกษานำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	1	
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	1	1	1	สอดคล้อง
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	1	0	1	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ และตีความผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	0	1	1	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	1	1	1	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนครูในการวัดผลและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่อตัวชี้วัดการเรียนรู้	1	1	1	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	สอดคล้อง
23	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านกรณีศึกษา					
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด	1	1	1	สอดคล้อง
25	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำระบบกรณีศึกษาที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	1	
26	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริม การพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการร่วมกับครู ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	สอดคล้อง
28	ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการบูรณาการกลุ่มสาระการ เรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรตามความเหมาะสม	1	1	1	สอดคล้อง
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	1	1	1	สอดคล้อง
30	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการอบรมและเตรียม ความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตร	1	1	1	สอดคล้อง
31	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนา หลักสูตร	1	1	1	สอดคล้อง
32	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตร	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
ของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.812	25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ
ของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.800	32

ภาคผนวก ฉ เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์



คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
The Human Research Ethics Committee of University of Phayao on Humanities and Social Sciences
19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000 เบอร์โทรศัพท์ 05446 6666

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
: Innovative leadership of school administrators affecting the academic administration effectiveness of schools under the office of Special Education Bureau group 6

เลขที่โครงการวิจัย : HREC-UP-HSS 2.2/258/67

ผู้วิจัยหลัก : นายชิตชนก โลกคำสือ

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ

สังกัดหน่วยงาน : วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

วิธีทบทวน : แบบเร่งรัด (Expedited)

รายงานความก้าวหน้า : ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ หากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิพย์ เสมอเชื้อ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่รับรอง : 11 ตุลาคม 2567

วันหมดอายุ : 11 ตุลาคม 2568

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชิตชนก โลกคำลือ
วัน เดือน ปี เกิด	6 กันยายน 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดแพร่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2563 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	575 หมู่ 13 ตำบลทุ่งรวงทอง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	ชิตชนก โลกคำลือ. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของกลุ่ม สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6. วารสารส่งเสริม และพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 750-766.

